

„A spirituális modul a növendékek hitének elmélyülését, egyházi és teológiai jártasságát hivatott segíteni. Ezzel együtt is kérdés, mennyiben rajzolják evangélikusra a nyíregyházi szakkollégium karakterét.”

Szabadulni az előítéletek fogságából ► 5. oldal

„Dalokon, dalszövegeken keresztül is tanítom a nyelvet. Szóbeli vizsgakérdés, illetve feladat egy Republic-szám eléneklése vagy szövegeinek felmondása.”

Interjú Waseda Mika oszakai professzor asszonnyal ► 6. oldal

„A gyors és hatékony segítségnyújtás szándéka vezette az evangélikus és a református egyházat, amikor úgy döntött, hogy csatlakozik a MÖSZ által indított összefogáshoz.”

Éhínség Afrika szarván ► 13. oldal

Életmentő hit ► 2. oldal

Otthon a nyitott templomban ► 3. oldal

Emberhalászok Isten hálójában ► 4. oldal

Hol az út vége? ► 11. oldal

Újra munkatársképzés a KIE-ben ► 13. oldal

Isten arcai a Napvető táborban ► 14. oldal

SEMPER REFORMANDA

„Mi azonban nem azt mondjuk, hogy látnunk kell, mennyire tele vagy szennyel, és hogy gyönyörköd-nünk kell benne, hanem azt tanácsoljuk és mondjuk: ha szegény és nyomorult vagy, jöjj, és használd a gyógyító orvosságot! Aki aztán érzi nyomorúságát és ínségét, az annyira megkívánja majd, hogy örömmel fut ide. Akik pedig nem becsülik, és nem jönnek maguktól, azokat útnak is eresztjük. Azt azonban tudják meg, hogy nem tartjuk őket kereszténynek.”

► Luther Márton:
Nagy káté
(Pröhle Károly fordítása)

FOTO: JERBEK CSEREPEŠ CSILLA

Augusztus 20. – esélyünk kitüntető évfordulója

„Hitünk szerint ez a Lélek – akit Pál apostol tömören az erő, a szeretet és a józanság lelkeként mutat be – vezette első királyunkat, Szent Istvánt, amikor valóban felülről kapott erővel, szeretettel és józansággal a krisztusi útból látta meg és jelölte ki a magyar nép jövőjét. Így született meg Magyarország. Vigyázzunk, nem a keresztény Magyarország született meg István uralma alatt! (...) Nyilvánvaló, hogy egy egész ország, milliós népével együtt soha nem lehet és nem is lesz egy az egyben krisztusi, azaz keresztény. De lehet a krisztusi értékek hordozója, szószólója, továbbadója.

FOTO: KISS TAMÁS

Nekünk, kései utódoknak, a Lélekből fakadó józansággal kell látnunk, hogy a krisztusi útra való térés minden nemzedék számára újra meg újra feladat, lehetőség, esély.

De semmiképpen sem örökölheto, stabil, magabiztos állapot! 2011-ben, jó ezer évvel Szent István király után is, igencsak aktuális egyik énekünk keserűen őszinte könyörgése: »Gyógyítsd konok pogányságunk!« – fogalmazott igehirdetésében Gáncs Péter evangélikus elnökpüspök augusztus 19-én, a Budai Református Egyházközség Szilágyi Dezső téri templomában.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) által – állami ünnepünk előestéjén – megtartott ökumenikus istentiszteleten a testvéregyházak vezető személyiségei mellett részt vettek az állami, kormányzati szervek képviselői is, így – többek között – Réthelyi Miklós nemzetierőforrás-miniszter, Szászfalvi László egyházügyi, civilügyi és nemzetiségi államtitkár és Németh Zsolt külügyi államtitkár.

► Folytatás a 4. oldalon

Protestáns összefogás az afrikai éhezőkért

► **Hatvan éve nem látott mértékű szárazság sújtja az Afrika szarvaként emlegetett térséget. A perzselő nap-sütéssel és pusztító erejű széllel járó aszály elsősorban Szomáliában tombol, de Etiópiában és Kenyában is kritikus a helyzet. A súlyos ivóvíz- és élelmiszerhiány következtében több millióan kerültek közvetlen életveszélybe (becslések szerint több mint 12 millióan!). A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ) augusztus 3-án tette közzé országos adománygyűjtő felhívását, mellyel az afrikai éhezőköt kívánja támogatni. Az összefogáshoz a Magyarországi Evangélikus, illetve a Református Egyház is csatlakozott. Az együttműködés részleteiről sajtótájékoztató keretében számoltak be augusztus 22-én, hétfőn a Millenáris Park Fogadójának épületében.**

Az üdítő- és szendvicsszentes sajtótájékoztatón Lehel László evangélikus lelkész, a segélyszervezet elnöki igazgatója elmondta: a MÖSZ első lépésben hárommillió forintos gyorssegélyt juttatott el partnerszervezetein keresztül az etiópiai Kobe menekülttáborába, és ezzel huszonötezer ember élelmiszeréhez kapcsolódott be. Helyszínre küldött munkatársuk azt térképezte fel, hogy a MÖSZ hosszú távon miként vállalhat szerepet a folyamatos ivóvíz- és élelmiszer-ellátás biztosításában.

FOTO: BELÉNYI DANIEL

► Folytatás a 13. oldalon

„Hittankönyvelés”

■ KENDEH K. PÉTER

Minden év augusztusában – szeptemberében az egyik legszebb feladata egyházunk kiadójának, hogy a gyülekezeteinkben, oktatási intézményeinkben folyó hitoktatáshoz biztosítsa a szükséges segédanyagokat. Ráadásul úgy tehetjük ezt meg, hogy a „célközösség” által mind tartalmukban, mind megjelenésükben szerethető hittankönyveinkre méltán lehetünk büszkéek.

A 2000-es évek elejétől elindult hittankönyv-megújítási program – ha nem fejeződött is be, de legalábbis – jelentős állomáshoz érkezett. A Magyarországi Evangélikus Egyház kerettantervéhez illeszkedő hittankönyvek közül az idei tanévkezdetre jelent meg az utolsó, eddig hiányzó, a *Világvallások közelebről* című könyv. (Kiadónk teljes hittankönyv-kínálatáról lapunk 7–10. oldalán tájékozódhat az Olvasó.)

Nem céloim most, hogy hittankönyveinket értékeljem, és végképp nem lehet feladatomban, hogy általában a Magyarországi Evangélikus Egyházban folyó hittanoktatásról alkossak képet, sokkal inkább a hittankönyvek értékesítő mutatóiból adódó kérdéseket szeretném megfogalmazni. Mivel tudom, hogy gyülekezeteinkben nem csak a Luther Kiadó gondozásában megjelent hittankönyvek forognak közkezen, továbbá az is lehet, hogy egy-egy könyvet akár több hittanos is használna, így a következő számokat nem lehet a mai evangélikus hitoktatás „sarokszámainak” tekinteni, arra azonban alkalmasak, hogy pár – inkább aggasztónak tűnő – jelenségre felhívják a figyelmünket.

A tizenkét évfolyam számára készült hittankönyveinkből az elmúlt öt tanévben összesen 46 150 példányt rendeltek gyülekezeteink, illetve oktatási intézményeink, azaz tanévenként 9230 példányt. Ez a szám akár soknak is tűnhet, ám ha elosztjuk a 12 évfolyam, illetve gyülekezeteink, intézményeink számával (nagyjából 300), akkor már korántsem utközünk ilyen biztatónan magas számba: egyes gyülekezeteinkben, intézményeinkben évfolyamonként évente átlagosan alig több mint 2,5 hittanos tanul (illetve használja egyházunk hittankönyveit) – csak az egyházközségeket figyelembe véve ez a mutató: 1,4.

A korosztályi megoszlás tekintetében még „érdekesebb” a kép. Míg az oktatási intézményekben az 1–6. és a 7–12. évfolyam hittankönyvei közel azonos mennyiségben lelnek gazdára (529, illetve 792/év), addig a gyülekezeti hitoktatás esetében az arány: 3160 – 795, azaz gyülekezetenként a 12 évnél fiatalabbak közül évfolyamonként még 2 hittanosunk van, 12 év felett már 0,5 se. Tehát mintha az egyházközségekben a konfirmáció után meg is szűnne a szervezett,

tananyaggal rendelkező hitoktatás. És leginkább ez az, ami elgondolkodtató hittankönyveink fogyási mutatóit böngecsze.

Frázisszerű megállapítás, hogy a konfirmáció – nyomasztóan sok esetben – korántsem a konfirmált fiatal még szorosabb gyülekezeti kötődését eredményezi, hanem pont az ellenkezőjét. Jó esetben megmaradnak a konfirmanduscsoportokból a „kisifik”, de a rendszerezett hittananyag folyamata mintha végérvényesen megszakadna azon tizenkét-ti-

„...a rendszerezett hittananyag folyamata mintha végérvényesen megszakadna azon tizenkét-tizenéves fiatalok esetében, akik nem iskolai keretek között részesülnek hittanoktatásban.

zennégy éves fiatalok esetében, akik nem iskolai keretek között részesülnek hittanoktatásban.

Ahogy a közoktatás egyes tárgyai esetében, úgy a hitoktatás területén is a tizenéves feletti korosztály mintha „újratanná” a korábbi tananyagot. Mert elengedhetetlenül fontos a fiatal egész későbbi életére nézve, hogy az igazán fontos „ismeretanyaggal” pont abban az életkorban szembesüljön, amikor már nem elsődlegesen a tárgyi tudás elsajátítása a legégetőbb a számára, hanem az, hogy mindez, amit megtud a világról, az ember-ről, a történelemtől, a művészetről, öntudatát alakítsa, és segítsen megtalálni a saját helyét, életének értékét ebben a világban. Nagyon nem mindegy, mit tanul ilyenkor a fiatal, mi az elsajátítandó ismeretanyag a számára.

És mintha éppen a hittan maradna ki ebből a folyamatból – és mindaz, amit korábban tanult, bezáródna a gyermekkori „mesék” világába, amivel a „felőttnek” már nem nagyon van mit kezdenie. Mindaz, ami a hittan világa, a nem szükséges dolgok közé kerül, amivel nem kell megküzdenie, nem kell számolnia akkor, amikor pályát, életutat választ.

Természetesen nem tudom, mi lenne az a módszer, amellyel a kamasz-, illetve fiatal felnőtt korúak számára vissza lehetne adni a konkrét „tananyaggal” megtöltött hitoktatás lehetőségét és vágyát. De annyi bizonyos, hogy nem vehetjük természetesnek azt a látszatot, hogy tizenkét-tizenéves kor után már nincs mit „tanulni” hittanból, a hit világából – Istenről, Krisztusról, kinyilatkoztatásról. Mert tudjuk: igazából minden más „csak” ráadás – a befogadó, emberlétünknek értéket adó istenkapcsolaton túl.

A szerző evangélikus lelkész, egyházunk Luther Kiadójának igazgatója

Oratio oecumenica

[Lelkész:] Mennyei Atyánk, Jézus Krisztus Urunk Istene és Atyja! Templomunk csendjében, gyülekezetünk testvéri közösségében igédet hallgathattuk, és újra átélhettük bűnbocsátó kegyelmedet. Az ünnepi istentisztelet után lelkiileg feltöltődve indulhunk az élet okos istentiszteletére. Megköszönjük ajándékaidat, és kérjük áldásodat, hogy ránk bízott javiddal hűségesen sáfarkodjunk a világban. Légy velünk a hétköznapok útján is.

[Lektor:] Urunk, kérünk, add nekünk naponként az egyház igazi kincsét, az evangéliumot. Ige nélkül céltalan a létünk, Krisztus nélkül hiábavaló a munkálkodásunk. Igédéllel éltsz, Krisztussal betöltöd minden szükségünket. Segíts, Urunk, hogy e világban élő néped ne adj a lényegét, ne hasonuljon a világhoz, de legyen képes Krisztusban megújulva közel vinni az evangéliumot az emberekhez. Áldd meg a keresztyénséget és evangélikus egyházunkat a békeség evangéliumának készségével.

Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Istenünk, bűnbánattal valljuk, hogy sokszor visszaéltünk téled kapott lehetőségeinkkel, ezért sok áldásod átokká vált a kezünkben. Önző nyereségvágygal fölépített mesterséges világunkban bűnös tetteink és vétkek mulasztásaink keserű gyümölcsait aratjuk. Könyörgünk, te adj bölcsességet és józan belátást vezetőinknek a gazdasági és lelki válság szorításában. Add, hogy állhatatosan keressük a kiutat, és megtaláljuk az igazi megoldást. Őrizz meg minket a gonosz indulatok, hazug ideológiák eluralkodásától. Szabadíts meg minket az ördög hatalmától, a hatalom ördögétől.

Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Mesterünk! Hamarosan megnyílnak az iskolák kapui, megkezdődik az új tanév. Könyörgünk az egyházi iskolákban folyó munkáért. Add, hogy pedagógusaink hitben hitelen kövessék tanításodat, és szeretetben elkötelezetten neveljék a tanuló ifjúságot. Segíts, hogy tisztességgel végzett tanítói szolgálatunkkal hozzájáruljunk országunk építéséhez; testileg, lelkileg egészséges, hitben és tudásban megalapozott nemzedékek kerüljenek ki iskoláinkból. Áldd meg egyházunkat a mai magyar viszonyok között végzett tanítói, diakóniai és missziói munkáját.

Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Isten Báránya, aki hordoz a világ nyomorúságát, hordozz minket is kegyelmesen! Légy ma is áldott orvosa minden betegségnek és erőtlenségnek. Könyörülj a munkanélkülieken és a túlhajszoltakon, a munkában megfáradtakon, a pénz bűvöletében élőkön és a megélhetési gondokkal küszködőkön. Könyörülj a magányosokon és a széteső családokon, az erőszakot elkövetőkön és azt elszennvedőkön. Könyörülj a halálfélelemben élőkön, a halált okozókon és a halálba menekülőkön. Istenünk, aki véget vet a gonosz hatalmának, készíts fel minket örök országod eljövételére.

Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Atyánk! Gyermeki bizalommal tárjuk eléd könyörgésünket, mert tudjuk, hogy reményeinket meghaladó módon hallgatsz meg minket. Valószínűleg meg rajtunk és kötöttünk a te mindenkor jó akaratod!

[Gyülekezet:] *Ámen.*

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 10. VASÁRNAP – RÓM 4,1–8

Életmentő hit

A VASÁRNAP IGÉJE

meri az igazak útját...” És hozzáteszi: egyedül Isten látja, hogy itt a földön kik az ő szentjei. Ezzel együtt vallja, hogy az egyház nem választható el attól, ami belőle itt a földön is látható. Nem választható el az intézménytől, és nem választható el a hívők gyülekezetétől, de mégsem azonos velük. Ha azonos lenne, nem lenne a hit tárgya, hiszen „a hit (...) a nem látható dolgok létéről való meggyőződés”. (Zsid 11,1)

Pál apostol az egyházat alkotó, egyedül Isten által ismert szentekre utal, amikor a 32. zsoltár első két versét idézve azt írja: „*Boldogok, akiknek megbocsáttattak törvényszegéseik, és akiknek elfedeztetek bűneik. Boldog az az ember, akinek az Úr nem tulajdonít bünt.*” (Róm 4,7–8) Mert a valódi szenteket semmi más, mint az Istentől nem cselekedeteik miatt, hanem kegyelemből nyert bűnbocsánat teszi szentté. De hogy az egyház földi gyülekezetéhez tartozók közül Isten kinek nem tulajdonít többé bünt, az szemmel nem látható, azt ember nem ítéheti meg. Hiszen a kegyelemből nyert bűnbocsánat belső bizonyosság, és senkinek sincs a homlokára írva. Bár ezek a zsoltáros által boldognak mondott emberek a látható egyház gyülekezeteinek tagjai között rejtőznek, a látható gyülekezet nem csak belőlük áll. És a világ számára ez botránkozató. Éppen e miatt a botrány miatt nehéz az egyház valóságát hinni.

Pál apostol szerint Ábrahám hitt Istennek, és mivel Isten teljesítette, amit ígért neki, ez a hit számított be igazságául. Pontosabban Isten tette őt igazá azzal, hogy a lehetlenség ellenére véghezvitte, amit megígért: idős korában, a szülésre már biológiailag alkalmatlan korú felesége által gyermekkel ajándékozta meg. Pál a levél folytatásában úgy értékeli Ábrahám hitét, mint a holtat életre támasztó Istenben való hitet. Minden hívő atyjának is nevezi Ábrahámot, mert a valódi hit mindig azzal a reménységgel tekint Istenre, hogy ő képes megtenni, ami lehetetlen, képes a holtat életre kelteni. Akik ilyen hittel hisznek, azoknak Isten nem tulajdonít bünt, hanem beteljesíti rajtuk ígérteit: életre kelti őket a bűn halálából.

Akik most, amíg lehet, így épülnek be hitük által az újszövetség nem emberkéz alkotta templomába, Krisztus élő testébe, azok akkor is a feltámadt Krisztus testének tagjai lesznek, amikor a földi egyházban minden összedől, amit nem Isten keze épített. Akkor majd örömmel tapasztalják, hogy a most sokak által semmibe vett hitük révén Isten örök életre mentette meg őket.

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Imádkozunk! Istenünk, add nekünk mindenkor a bűnbocsátó irgalmasdallal vissza nem élő igaz hit ajándékát, hogy a végső napon Krisztus testének tagjaként mi is gyermekeidnek bizonyuljunk, és részünk legyen azok boldogságában, akiknek vétkei megbocsáttattak, és akiknek bünt többé nem tulajdonítás. Ámen.

Útban a mennyei liturgia felé

In memoriam Karl-Heinrich Bieritz

► **Meg kell szakítanom a Liturgikus könyv második kötetének ismertetését, hiszen most is, számomra is érvényes a Zsidókhoz írt levél utolsó fejezetének figyelmeztetése: „Ne feledkeztek meg vezetőitekről, akik az Isten igéjét hirdették nektek. Figyeljétek életük végére, és kövesseitek hitüket.” Olyan ember ment el a minden halandók útján, aki meghatározó személyisége és nagy tanítója volt az európai keresztyénségnek: Karl-Heinrich Bieritz professzor hetvenöt éves korában meghalt az észak-németországi Ihlowerfehnben.**

Ha egy távoli, ismeretlen teológus lett volna, akkor is meg kellene emlékeznünk róla, hiszen a 20. század második felében és a 21. század első évtizedében a legismertebb, legolvasottabb, legszélesebb tudásról számot adó teológus volt. Ennél azonban sokkal közelebb állt hozzánk.

Nem nagyon találkoztam olyan – németül valamit is tudó – lelkésszel, akinek könyvespolcán ne állna ott Bieritz professzor vagy harminc kiadást megélt alapkönyve az egyházi esztendőről: minden ünnepről és minden egyes vasárnapról gazdag, gyülekezeti szolgálatban jól használható ismeretanyaggal.

Lehet azonban ennél is jobban közelíteni: szerette Magyarországot.

Sokat járt itt: főleg turistaként, de nem idegenként. Kiváló nyelvértékét arra is használta, hogy betűzgette, tanulgatta a magyar szavakat. Nem is eredménytelenül: amikor megküldtem neki a frissen elkészült *Liturgikus könyv* példányát – hiszen mégiscsak ő volt a szakma „királya” –, ő maga betűzgetett ki sok mindent a tartalomjegyzékből, és végigböngészte a kötet egész teológiai alapvetését is. Viszontkérdései elárulták őszinte érdeklődését. Együtt örültünk, kérdezősködött a részletek iránt is.

De húzhatjuk még szűkebbre a kört. A Magyar Egyházzenei Társaság elnökeként egész teológiai alapvetését is. Viszontkérdései elárulták őszinte érdeklődését. Együtt örültünk, kérdezősködött a részletek iránt is.

De húzhatjuk még szűkebbre a kört. A Magyar Egyházzenei Társaság elnökeként egész teológiai alapvetését is. Viszontkérdései elárulták őszinte érdeklődését. Együtt örültünk, kérdezősködött a részletek iránt is.

De húzhatjuk még szűkebbre a kört. A Magyar Egyházzenei Társaság elnökeként egész teológiai alapvetését is. Viszontkérdései elárulták őszinte érdeklődését. Együtt örültünk, kérdezősködött a részletek iránt is.

Még ebben az évben szeretett volna ellátogatni hozzánk. Sok mindent tudtunk volna vele beszélgetni, nemcsak azért, mert szerette a magyarokat, hanem azért is, mert jól ismerte a kelet-európai valóságot, és

evangélikus teológusként tudott rá reagálni. A találkozás már elmarad, pedig nagyon érdekelt a magyar liturgikus helyzet éppen úgy, mint a Balaton-felvidék gyönyörű tája és számtalan templomromja, a magyar emberek társadalmi helyzete és az egyházi élet alakulása.

Már csak munkáiban lesz közöttünk: nemcsak a liturgikus évről írt, ökumenikus szempontból is példamutató alapműve, hanem a közel ezeroldalas liturgikája, számos kötet, folyóiratokban megjelent tanulmányai, igehirdetés-előkészítői, prédikációi is kincsébányát jelenthetnek az igényes teológusoknak. Hazánk iránti szeretetét – úgy hiszem – legjobban azzal köszönhetjük meg, ha a jövőben több írását is közzé tesszük magyarul. Gazdagodni fogunk általuk.

A schmalkaldeni születésű professzor nagy ívű pályát járt be. Jenában végezte teológiai tanulmányait, ahol professzora asszisztenseként ott is maradt, teológiai doktorátust szerzett és tanított. Segédlelkész, később parókus volt az Északi-tengerben fekvő gyönyörű Rügen szigeten. Szuperintendensként folytatta munkáját, majd hamar elkötelezte magát az egyetemi oktatás mellett.

Lipcsében kezdte tudományos karrierjét, majd Berlinben kiadóigazgatóként „tanított”, nem középiskolás fokon... Innen hívták meg a berlini Humboldt Egyetemre tanárnak, majd a Rostocki Egyetem gya-

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

korlati teológiai tanszékére professzornak. Hatalmas lexikális tudást tükröző írásain túl – melyek egyúttal az összefüggéseket meglátni képes tudósról is tanúskodnak – előadásai, személyes kisugárása, régít és újat ötvözni tudó teológuslátása nemzedékek mesterévé tette a gyakorlati teológia világában.

Száma az istentisztelet nem egy rész tudomány tárgya volt, hanem a mindent összefogó gyűjtő, ahol Biblia, egyháztörténet, tanítás, pásztori szolgálat, azaz minden található.

Nem egy írásában találkozottam azzal a gondolatsorral, miként függ össze a mennyei liturgia (angyalok éneke, Ézsaiás próféta, valamint a *Jelenések könyvének* leírása) a földi istentisztelettel. Akkor kerül minden a helyére, ha a földi összecseng a mennyivel, a mi istentiszteletünk belesimul az Isten országának vég nélkül zajló istentiszteletébe.

Karl-Heinrich Bieritz elindult azon az úton, amelyen reményeségünk szerint részese és élvezője lehet az örök liturgiának, hiszen amit szem nem látott, fül nem hallott, Isten azt készítette el az őt szeretőknek.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (IF.)

Otthon a nyitott templomban

► Senki sem volt idegen vagy jövevény a pusztaföldvári evangélikus templomban augusztus 19-én este-éjszaka! És nem csak azért, mert a negyedik *nyitott templom éjszakája* rendezvény résztvevőit a szervezők – élükön a gyülekezet kántorával, *László Jenő Csabával* – egyforma szívéllyel fogadták, függetlenül attól, hogy a Nyugat-békési Egyházmegye egyik legkisebb gyülekezetének tagjai-e, vagy sem, az utca végéről érkeztek-e az alkalomra, vagy messzebből utaztak ide. Bár a padokon elhelyezett párnák puhasága, a mécsesek meghitt fénye, a frissítőként kínált szendvics és ásványvíz mind-mind hozzájárult a jelenlévők komfortérzetéhez, mégsem csak ezen apró figyelmességek miatt érezhették úgy, hogy itt: otthon vannak.

A templomban minden ember azt éli, hogy át, tapasztalhatja meg, hogy Isten családjához tartozik – tárta fel a rejtély nyitját a program csúcspontjának is nevezhető interaktív istentisztelet igehirdetője, *dr. Szabóné Mátrai Marianna*, a Déli Egyházkerület püspökhelyettese. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Intézetének vezetője Ef 2,19–22

együttesének zenés műsora is. A *Zenebarát Felebarátok* bizonygatója (és az istentiszteleten való szolgálata) azért is volt különösen meghatározó, mert kifejezetten erre az alkalomra, az *alapkő* témához illeszkedve válogatták össze és szerkesztették egy csokorba az elhangzó dalokat, illetve az azokat összekötő verseket, szövegeket.

FOTO: LÁSZLÓ JENŐ CSABA

Másrészt éppen száz esztendeje annak, hogy *Bolla Mihály* (1850–1916) jóvoltából megkezdődhetett a templom építése. Ez utóbbi eseményre emlékezve koszorúzták meg a pusztaföldvári származású, akkoriban már Budapesten élő, de a gyülekezet tiszteletbeli felügyelőjének tekintett miniszteri főtanácsos emléktábláját, illetve kapott helyet a programok között a templomépítés történetét bemutató tárlat.

A kiállított anyagok – tervrajzok, műszaki leírások, számlák, hivatalos

dásban volt részük, mint amennyi veszteség érte őket.

A hagyományosan a templomtoronyba vezető csigalépcsőn kialakított meditációs ösvény talán ezért is kapta idén *A tűz pusztít – a tűz meglevenit* címet, és talán a technika ördöge sem véletlenül intézte úgy, hogy az eredetileg beharangozott *Bakancslista* című film helyett végül *Az élet szép* című produkciót vetítették le.

A helyi *Búzavirág népdalkör* istenes népénekekkel készült, *Alföldi Csaba* békéscsabai orgonista Liszt-,

FOTO: ZSOLCZAI BALÁZS

László Jenő Csaba köszönti az éjszakába nyúló programra érkezetteket

alapján tartott, közvetlen, magával ragadó stílusú prédikációjában arról is szólt: Jézus mindenkinek felkínálja önmagát, annak lehetőségét, hogy ő legyen az élete alapja. A stabilitás mellett életprogramot is ajánl nekünk Krisztus, mégpedig azt, hogy életünk végéig benne bízva, rá támaszkodva növekedjünk, és illeszkedjünk egybe másokkal.

A Sarokkőről – és általában a kövek üzenetéről – tanuskodott a békéscsabai (jaminai) katolikus plébánia, a Jézus Szíve-templom ifjúsági

Az est központi témájának aktualitását két dolog adta. Egyrészt a közeljövőben tervezik letenni az új pusztaföldvári parókia alapkővét. A korábbi, lelkészlakásként, hivatalként és gyülekezeti teremként is használt paplakban ugyanis tavaly decemberben tűz ütött ki, majd télvíz idején le is bontották. Az új, ugyancsak többfunkciós épület tervei már elkészültek, az építési engedély is megérkezett, a kivitelezéssel azonban meg kell várni a közbeszerzési eljárás végét.

FOTO: ZSOLCZAI BALÁZS

Szabóné Mátrai Marianna és *Lászlóné Házi Magdolna* mögött a *Zenebarát Felebarátok*

levelek és így tovább – egy jelentős részére a már említett tüzeset után, az irattári anyag mentése során bukkantak rá. De nem csak az elvesztettnek hitt tervek előkerülése jelentette a tragédia egyetlen hozadékát. Amint *Lászlóné Házi Magdolna* helyi lelkész ez alkalommal is elmondta: úgy érzi, összességében több ál-

Buxtehude- és Mozart-műveket adott elő, *Zsolczi Balázs* kecskeméti evangélikus képzőművész pedig akvarelltanulmányait és absztrakt festményeit hozta el Pusztaföldvár nyitott templomába. Az augusztus 20-ába átnyúló programot gyertyafényes áhítat zárta.

■ VITÁLIS JUDIT

Nagybánhegyesi „nagyvizit”

Több mint harmincfős gyülekezet fogadta augusztus 17-én, szerdán délután a nagybánhegyesi egyházközség műemlék imaházépületébe rendkívüli közgyűlésre érkező *Gáncs Péter* püspököt, *Radosné Lengyel Anna* egyházkerületi felügyelőt, valamint *Ribár János* esperest és *Koszorús Oszkár* egyházmegyei felügyelőt.

A közgyűlés előre meghirdetett témája a gyülekezet, a gyülekezetépítés, illetve a gyülekezet épületeinek jövője volt. A nagybánhegyesi evangélikusok ebben az évben egykori iskolaépületeik után nyolcmillió forint-

tos kárpótlási összeget kapnak. Ennek felhasználása borzolja a kedélyeket a békési településen...

Az őszinte hangvételű, indulattól, konfliktusoktól sem mentes, csaknem kétórás közgyűlésen az egyházkerület és egyházmegye elnöksége arra kérte a nagybánhegyesi evangélikusokat, hogy ne csupán az épületek renoválásában lássák a gyülekezetépítés feladatát, hanem sokkal jobban becsüeljék meg *Lászlóné Házi Magdolna* immár huszonhárom éves, hűséges lelkipásztori szolgálatát. Továbbá bátorították a helyieket, hogy a jövő év elején esedékes általános tisztújítás során éljenek a presbitérium „renoválásának” lehetőségével...

► *EvÉlet-infó*

Megemlékezés és sírkőavatás Lajoskomáromban

► **Lajoskomárom lakói községük nagy szülőiteire emlékeztek augusztus 20-án. Az ünnepségen Szemerei János püspök mellett Decmann Tibor és dr. Labossáiné Sánta Anikó evangélikus lelkészek, valamint Mojzer György római katolikus plébános működött közre.**

házközség püspöke avatta fel a lajoskomáromi evangélikus temetőben. Zenei aláfestéssel a helyi evangélikus fúvószenekar szolgált, *Szebek Attila* vezetésével. A püspök a kapernaumi százados története (Lk 7,2–10) alapján kiemelte, hogy ezt a római katonát a hite teszi példaképé számunkra, majd párhuzamot vonva folytatta: vitéz Hódy József

A kenyér közös megáldása után Decmann Tibor lajoskomárom-ényingi lelkész 1Tim 4,4 alapján a hálaadás fontosságáról prédikált. Ez a nap nemcsak az új kenyér, hanem a mindennapi kenyér ünnepe is – fogalmazott. Ugyanakkor a holnapi kenyérré, az örök élet kenyérére is emlékezett minket. Mert a földi kenyér az égnek a jele, magának Jézusnak.

Parttyák Zsolt polgármester ünnepi beszéde után adták át a díszpolgári címet. Születésének százhuszadik évfordulóján posztumusz *Lajoskomáromért* oklevelet és emlékérmét kapott *vitéz Hódy József*, aki a magyar katonai repülés egyik vezető szakembere volt.

Hódy József új sírkövét Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egy-

FOTÓK: ADÁMI MÁRIA

sem csak azért lehet példa, mert magas katonai kitüntéseket kapott, hanem fontosabb az, ami ezek mö-

gött van. Az a hit, amelyből merített, amely őt felemelte.

■ A. M.

Vitéz Hódy (Hofbauer) József repülőmérnök ezredes életútja

1891. december 12-én született Lajoskomáromban, kisbirtokos családban. Középfokú tanulmányait a Székesfehérvári Felső Kereskedelmi Iskolában, a Bonyhádi Evangélikus Főgimnáziumban és a budapesti V. kerületi Állami Főgimnáziumban végezte. 1919-től a műegyetem gépészmérnöki karának hallgatója, 1923-ban gépészmérnöki oklevelet szerzett.

1911–1912-ben önkéntesként a császári és királyi 2. császárvadász ezredben szolgált. 1914-től 1917-ig a 19. gyalogezred tagja, majd a Wiener Neustadt-i (bécslőhelyi) repülőtisztviselő iskola elvégzése után a 32. repülőszázadban megfigyelő.

1923-tól a Magyar Királyi Légügyi Hivatalban szerződéses mérnök, később térképészeti műszaki tiszt. Ezt követően a szombathelyi repülőiskola üzemmérnöke, később a székesfehérvári kísérleti állomás navigációs oktatója, majd vezetője. 1938-tól a székesfehérvári Központi Repülőgépjavitó Üzem igazgatója és a fegyver- és bombaiskola parancsnoka. A második világháború alatt a Hadügyminisztérium repülő fegyverszaki előadója. 1945 tavaszán Ausztriában hadifogságba került.

Szabadulása után elbocsátották a szolgálatból, és minden illetményét megvonták, mert „szolgálatával járó (hivatali) működése az ország demokratikus szellemű újjáalapítását tevőlegesen nem szolgálja”. 1959-ig testvérével gazdálkodott, majd a lajoskomáromi termelőszövetkezet könyvelője, később növényvédelmi vezetője. Gyermekai nem születtek. 1976. május 24-én hunyt el.

Kitüntető évforduló

► Folytatás az 1. oldalról

Az ünnepi istentiszteleten természetesen részt vett *Pröhle Gergely* helyettes külügyi államtitkár, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője is.

Evangelikus személyiségek is jelen voltak a Néprajzi Múzeumban azon a másnap délelőtti ünnepségen, amelyen – *Orbán Viktor* miniszterelnök javaslatára, *Schmitt Pál* köztár-

Bozorády Zoltán

sasági elnök megbízásából – *dr. Navracsics Tibor* miniszterelnök-helyettes, közgazdasági és igazságügyi miniszter adott át magas állami kitüntéseket augusztus 20. alkalmából.

A kitüntetettek között volt *Radosné Lengyel Anna*, Magyar Rádió felelős szerkesztő-riportere, a Magyarországi Evangélikus Egyház országosfelügyelő-helyettese, a Déli Evangélikus Egyházkerület felügyelője, aki a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetését kapta.

Közösséget építő és értékmegőrző hazai és határon túli ökumenikus lelkesítő szolgálataért, karitatív tevékenysége elismeréseként *Bozorády Zoltán Kornél*, a Magyarorszá-

gi Evangélikus Egyház nyugalmazott lelkésze a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje kitüntetését vehette át.

Radosné Lengyel Anna

Katolikus testvéreink hagyományos augusztus 20-i fővárosi szentmiséjét megelőzően, szombaton délután a budai Várban ökumenikus szertartás keretében megáldották az új búzából készített kenyeret. A Clark Ádám térnél áldást mondott *D. Szabik Imre* nyugalmazott evangélikus püspök, a MEÖT elnöke is. A kenyéradás után, délután négy óra körül indult a díszes aratómenet a bazilikához, hogy az ünnepi szentmisén *Erdő Péter* bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek is megszentelje a mesterek kenyerét. (Az ugyancsak hagyományos Szent Jobb-körmeneten szintén részt vettek több keresztény testvéregház vezető képviselői.)

Hogy az este kilenc órakor kezdődött, mintegy félórás, látványos tűzijáték több százszázres nézőseregéből hányan voltak evangélikusok, azt lapzártánkig nem sikerült megállapítanunk...

► EvÉlet-összeállítás

Biztos alapon Hallgatóné Hajnal Judit kapta a Péterfy Sándor-díjat

► A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke szolgált igehirdetéssel augusztus 19-én a Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés ünnepi ülésén. Az árpádi Szent Jakab-templomban tartott ünnepség ökumenikus igeliturgiával kezdődött, melyben részt vett *dr. Pápai Lajos* római katolikus megyés püspök, *Gyűrű Ferenc* plébános és *Tóth András* református lelkész is.

Prédikációjában *Szemerei János* püspök Mt 7,24–29 alapján arról beszélt, milyen fontos a házépítésben és a lel-

ki építésben a megfelelő alap. Milyen alapokon áll életünk, közösségeink, hazánk, nemzetünk útja? – tette fel a kérdést. *Szent István* király jelentősége abban áll, hogy ő biztos alapra

ményeit következetes, magas szintű oktatási-nevelési munkával segíti, amelyhez jó motivációs képessége, derűs tanári magatartása társul”

■ A. M.

Emberhalászok Isten hálójában

Ötödik éve Balaton-NET

► A Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) augusztus 17–21. között már ötödik alkalommal rendezte meg – Balaton-NET elnevezésű – nemzetközi találkozót Balatonszemesen. Az Angliából az Euro-Keswick Partnership égisze alatt indult kezdeményezés célja, hogy néhány napon át mint egy hálóba (net) összegyűjtse a Krisztust követő embereket – felnőtteket és fiatalokat egyaránt –, akik az igei alkalmakon keresztül hitbeli erősítést nyerhetnek, a személyes kapcsolatok ápolása által pedig ötleteket meríthetnek szolgálataikhoz.

A gyakran határokon is átívelő barátságokból épülhet aztán a különböző felekezeteket átfogó, egymást támogató testvéri hálózat. Ebből azonban idén evangélikus híveink, úgy tűnik, kimaradtak... A személyi sportszarnokban délelőttönként szép számmal összegyűlt hallgatók körében ugyanis „nagyítóval kellett keresni” a két protestáns „nagyegyház” képviselőit. Pedig a négy napból kettőn református, illetve evangélikus előadó szólt az egybegyűltekhöz.

Csütörtökön reggel *Hajdú Zoltán Levente*, a közeli Szőlád református gyülekezetének lelképásztora, vasárnap *dr. Fabiny Tamás* evangélikus püspök beszélt. Rajtuk kívül az evangélikus női misszió vezetőjeként e sorok írója kapott meghívást, hogy a *Nők a társadalomért* címet viselő szemináriumi csoportban szóljon szolgálatairól.

Bár elvétve sikerült rábukkanni egy-egy kedves evangélikus ismerősre és református „atyafira”, szomorúan kellett tudomásul venni, hogy ez a tudósítás most olyan rendezvényről szól, amelynek ajándékával egyházunk tagjai – a tapasztalatok szerint – nem nagyon éltek. Kár, hiszen baptista, metodista és különféle szabadegyházi közösségekhez tartozó testvéreink remek lelki programmal gazdagították az idei augusztust.

A már említett délelőtti előadások mind a hétvége mottóját (*Sóval és tettel – Az élő és ható gyülekezet*) mélyítették el. Közülük *Hajdú Zoltán Leventét* emelném ki, aki izgalmas kihívásról számolt be. Va-jon megmenthető-e egy „halálra ítélt” kis település maroknyi református közössége? Ezzel a kérdéssel szembesült ő maga is, amikor tanulmányai végzetével püspöke a Balaton melletti apró faluba helyezte. Tíz év megfeszített „imahadjáratának” és szolgálatának gyümölcseként ma élet van Szőládon. Ahogyan ő fogalmazott: élő kövekből épült gyülekezet.

Amíg a felnőttek a csarnokban hallgatták az előadást, a gyermekekkel a szomszédos általános iskola épületében foglalkoztak a Vasárnapi Iskolai Szövetség munkatársai. Külön sátorban gyűltek össze a tinik, hogy együtt gondolkodjanak el a hétvége témájáról korszerűsítésüknek megfelelő módon, kreatív játékokkal, interaktív beszélgetésekkel.

A délelőtti programjához tartoztak a szemináriumi csoportbeszélgetések, amelyeket a szervezők a közös tanulás alkalmának szántak. Nagy népszerűségnek örvendett a *Személyes evangélicizáció a munkahelyen vagy ahol élünk* című téma feldolgozása. Ugyancsak sokakat érdekelt az a szeminárium is, amelyben keresztény üzletemberek osztották meg tapasztalata-

a nyaralásra, kikapcsolódásra?! Csak nézzem meg a programfüzetet! A délutánok szabadok, de ha úgy tartaná a kedvem, fürödhetek, vagy a parton, a „Net-beachen” részt vehetek különböző közösségi játékokban is, a homokvárépítő-versenyből kezdve a röplabdabajnokságig. Aztán komolyra fordították a szót. A komló *Horgas Márta* győzött meg arról,

FOTO: BREBOVSZKY PÉTER

ikaról, hogyan lehet és kell okosan gazdálkodni a pénzzel, az idővel és a kapcsolati tőkével.

Egy másik helyszínen a *Válóháló* munkatársai szóltak az elvártak között végzett szolgálatokról.

Felelősek vagyunk testi-lelki egészségünkért – hangzott el azon a foglalkozáson, amelyet egy missziói közösség, a *Barnabás csoport* tagjai vezettek.

Angol nevet viselt – *Church Coaching* – az a szeminárium, amelyet a Balaton-NET főelőadója, *Johannes Reiner*, a Dél-afrikai Egyetem (Pretoria) professzora tartott. Az egykori Szovjetunióban született, majd húszévesen Németországba települt teológus szakterülete a missziológia, így a szemináriumi alkalmon is az „eredményes” belmisszióról szólt. Arról, hogy miként újítható meg a gyülekezet, miként készíthetőek fel a munkatársak küldetésük végzésé-

re, hogy ezek a nyári találkozások rendkívül sokat jelentenek azoknak, akik kisebb gyülekezetekben élnek. Az alkalmakon bátorítást, erőt nyernek, municiót gyűjtenek. A „hálózat” működik, ezt bizonyítja, hogy az itteni ismeretségekből egymást imádságban hordozó, felelős testvéri kapcsolatok születnek.

Páthy Istvánné a Rákoshegyi Baptista Gyülekezetből első alkalommal jött el családjával a Balaton-NET-re. Számukra az tette vonzóvá ezt a találkozót, hogy tudták, itt minden korosztály megtalálja a hozzá illő társaságot. Különösen főiskolás *Zsófi* lánya miatt örült, aki a „gyülijükben” egyedül képviseli a fiatalságot. Itt azonban esténként nagyszerű programokat kínált az ifisátor.

A felvidékiek közül *Kohut György* né nyugdíjas papné szintén először járt Szemesen. Férjével együtt érkezett, aki Révkomárom, majd Po-

FOTO: JOFOLDI TUNDE

re. Esténként – Jézus szemléletes képét használva fel – a sóról és a világosságról, a keresztény ember megbízatásáról és felelősségéről szólt előadássorozatában.

Mi lehet vonzó egy ilyen – kissé zsúfoltnak is tűnő – balatoni programban? – tehetné fel most bármelyik olvasó a kérdést. És egyáltalán, miért kellene sajnálkozni azon, hogy mi, evangélikusok nem vettünk részt kellő számban ezen a találkozón?! A nyár a nyaralásé, a kikapcsolódásé, a pihenésé... Ezeket a kérdéseket a női szemináriumi alkalom végén magam is feltettem hallgatóságom néhány tagjának. Első reakciójuk egyöntetű tiltakozás volt. Már hogyan lenne alkalmas ez a Balaton-NET

szony mellett volt baptista lelképásztor. Most Léván élnek, ahol *György* immár nyugdíjasként szolgál a közeli roma gyülekezetekben. Ők azért jöttek, mert már annyiszor hallották, hogy milyen jó a Balaton-NET. Úgy döntöttek, kipróbálják. Nem csalódtak, ahogyan barátaik sem, akiket magukkal hoztak erre a hétvégre. Három szóban foglalta össze élményeit: közeli, testvéri, építő.

Balaton-NET lesz jövőre is. A szervezők a felekezetközi alkalomra már most hívnak mindenkit 2012. augusztus 22–26. között Balatonszemesre. Mindenkit. Tehát bennünket, evangélikusokat is!

■ B. PINTÉR MÁRTA

A Luther Kiadó hittankönyvei a 2011/2012-es tanévre

► **Összeállításunkban (lapunk 7–10. oldalán) bemutatjuk a Luther Kiadó hittankönyveit, illetve a hitoktatást segítő egyéb kiadványait, bízva abban, hogy ezzel megkönnyítjük a lelkészek, hitoktatók tanév eleji készülődését. Tudjuk, hogy egy-egy tanév kezdetén az iskoláskorú gyermekeket nevelő családok számára igen nagy tehertélt jelent az új tankönyvek beszerzése, ezért hittankönyveinket szeptember 30-ig kedvezménytel árúsítjuk.**

A Magyarországi Evangélikus Egyház hittantervéhez illeszkedő tankönyvek

Lacknerné Puskás Sára

Isten ajándékai

Hittankönyv 6–7 évesek (I. évf.) számára

A könyv fejezeteinek többségében Isten azon ajándékait bontogatja, melyekkel a hétköznapi életben mindenki találkozik. Szeretnénk a természetet Isten teremtett világaként, emberi kapcsolatainkat Isten ajándékul nekünk adott jó rendjeként látni. Ez a „vallásos környezetismeret” kibővíti még a gyülekezeti környezet alapfokú ismeretével. A sorra kerülő bibliai történetek egy része is az iménti témák köré csoportosul, elmélyíti és a Jézustól tanult megvilágításba helyezi őket. A másik hangsúly az ünnepekre – karácsonyra, húsvétra – való felkészülésre, biblikus tartalmuk megismerésére kerül.

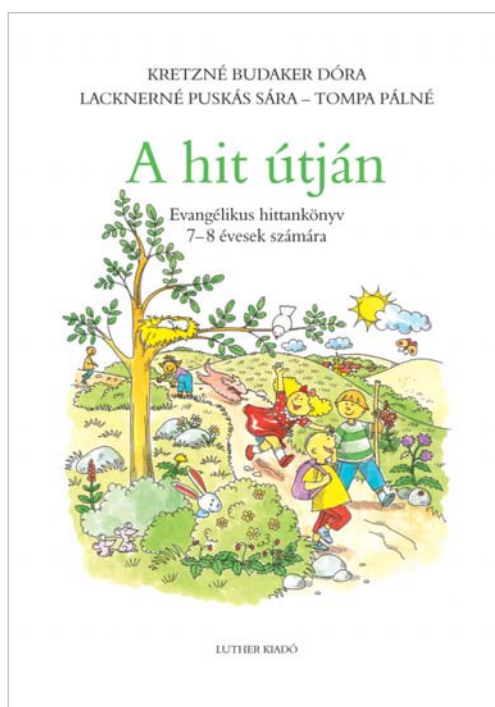
- A4, 64 oldal + színes melléklet, ragasztóköttött, **590 Ft** helyett 531 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 60 oldal, irkafűzött, 972 Ft

Kretzné Budaker Dóra, Lacknerné Puskás Sára, Tompa Pálné

A hit útján

Hittankönyv 7–8 évesek (II. évf.) számára

Ábrahám, Jákob, József, Mária és József meg a tanítványok. Életükön, útjukon az Isten hívását követő élet szépségeivel, ajándékaival, életet mentő szabadításával és persze nehézségeivel haladnak. A karácsonyi és a húsvéti történet pedig elvezet bennünket annak felismeréséig, hogy a hit útjára Isten Jézus Krisztusban ugyanúgy hív mindannyiunkat, mint a Biblia lapjairól ismert „nagyokat”. A könyv is segíteni szeretne abban, hogy ne csak képzeletben, hanem valóságosan, egy egész életen keresztül járassunk a hit útján.

- A4, 132 oldal + színes melléklet, ragasztóköttött, **980 Ft** helyett 882 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 79 oldal, irkafűzött, 900 Ft

Baranyayné Rohn Erzsébet, Schaller Bernadett, Tillai Zsófia

Isten cselekszik

Hittankönyv 8–9 évesek (III. évf.) számára

A harmadik osztályosoknak szóló hittankönyv hat témakörben mutatja be a címben megfogalmazott üzenetet: Isten cselekszik.

Az első fejezetben az őstörténeten keresztül megláthatják a gyerekek, hogy Isten elítéli a bűnt. A második fejezet leckéin keresztül megérthetik, hogy Isten a bűnös embert nem veti el magától: szól hozzá, és igéjével keresi őt. A harmadikból megtanulhatják Izrael történetén keresztül, hogy Isten nem feledkezik meg övéiről és ígéreteiről. A Sínai-hegyi szövetségekötés megmutatja, hogy Isten mit kíván népétől, s hogy mit jelentenek Isten parancsolatai a mindennapokban.

Az ószövetségi történetekből már megis-

mert üzenet az újszövetségi történetekben, példázatokban csúcspontot ér (negyedik fejezet). A gyerekek megláthatják, hogy Isten nem veti el a bűnös embert, hanem Jézusban bocsánatot, irgalmat kínál; s azok, akik ezt a bocsánatot elfogadják, Isten követőivé válhatnak. Így kerül elénk az ötödik fejezetben a tanítvánnyá lett Máté, illetve Pál apostol személye, valamint az ószövetségi Jónás próféta.

Az utolsó fejezet – *Isten közösséget ad* – lehetőséget nyújt arra, hogy azokat a tanulókat, akik szüleikkel együtt lazábban kötődnek az egyházhoz, közelebb segítsük a gyülekezetéhez.

- A4, 140 oldal, ragasztóköttött, **980 Ft** helyett 882 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 80 oldal, irkafűzött, 1300 Ft

Koczorné Heinemann Ildikó, Pintér Zsuzsanna

Isten közöttünk van

Hittankönyv 9–10 évesek (IV. évf.) számára

A könyv szervesen kapcsolódik az első három osztály anyagához. A címe hordozza azt a mondanivalót, amelyet együttes munkánk közben mindig szem előtt tartottunk: Isten közöttünk van. Nem valahol távol, számunkra elérhető helyen tartózkodik, ahova már alig-alig hallatsz ki el a hangunk. A könyv fő fejezetei: *Jézus csodái; Jézus példázatokkal tanította az embereket; Jézus eljövételére készülünk; Emberek Isten szolgálatában; Megvalljuk hitünket.*

A tanári kézikönyvben a legtöbb leckénél a tananyag feldolgozásához megadtunk egy alternatív módszert is, amely a szerep-, illetve drámajátékon alapszik, és a gyerekek tevékenységére épít.

- A4, 156 oldal, ragasztóköttött, **980 Ft** helyett 882 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 120 oldal + melléklet, irkafűzött, 1350 Ft

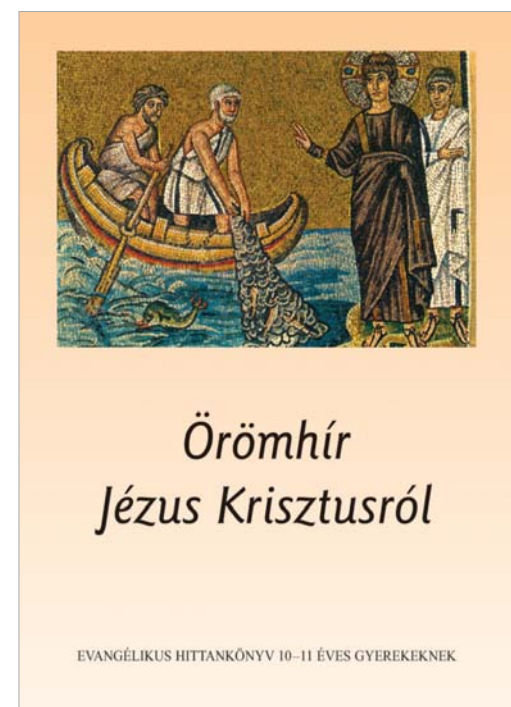

Solymár Mónika, Sólyom Anikó

Örömhír Jézus Krisztusról

Hittankönyv 9–10 évesek (V. évf.) számára

Az ötödik évfolyam tantervéhez készült az *Örömhír Jézus Krisztusról* című tankönyv és tanári kézikönyv, mely Jézus Krisztus személyét, életét, munkásságát mutatja be. Az átadandó tananyag nem csupán az evangéliumokban található Jézus-történetek bemutatása, hanem az adott történet hangsúlyainak és

jelentőségének megismertetése, illetve a Jézus Krisztussal kapcsolatos többi történettel való összekapcsolása.

Az egyes leckék feldolgozása hasonló. Az adott témát, történetet írásbeli feladatokon és beszélgetéseken keresztül mélyíti el a csoport. Minden leckében megjelöltük, hogy a Biblia mely szakaszát olvassuk el. Fontosnak tartjuk, hogy ebben az életkorban már ne csupán egy képes vagy gyermekbiblia legyen a tanulóknak, hanem magát az *Újszövetséget* olvassák. A leckéket általában két olyan feladat zárja, amely játékos, kreatív formában ismétli a tanult anyagot. A tananyag elmélyítéséhez hozzájárulnak a tankönyv színes képei is.

- A4, 178 oldal, ragasztóköttött, **980 Ft** helyett 882 Ft
Tanári kézikönyv: letölthető PDF formátumban a www.lutherkiado.hu/tanarikesi-konyv oldalról.

Sólyom Anikó

Veled szövetségre lépek

Hittankönyv 11–12 évesek (VI. évf.) számára

Veled szövetségre lépek! – Mózes első könyvének ez a mondata (1Móz 6,18) szólít meg egészen személyesen a hittankönyv címlapján.

Nem egyszerűen csak Nőének, nemcsak Ábrahámnak vagy Izrael népének mondja Isten ezeket a szavakat, hanem az *Ószövetség* lapjain, a hittanórákon, bibliaórákon nekünk is. Veled szövetségre lépek! Mit tesz Isten veled? Azt mondja, hogy veled lesz, segít, támogat, véd, veled megbeszélheted az ügyeidet, tőle nem kell tartanod.

Ebben a hittankönyvben és a hozzá tartozó *Ószövetségi olvasókönyvben* megismerkedhetünk azzal, hogyan kötött Isten szövetséget az emberekkel a világ kezdetétől fogva többször is. Hogyan hívta el őket, hogyan gondoskodott róluk; de arról is szó lesz, hogyan büntette meg népét, amikor az elfordult tőle. Minden történetben megláthatjuk Isten féltő szeretetének jelét, és megtapasztalhatjuk, hogy aki hozzá hűséges, azt megsegíti az Úr.

Hálásak lehetünk Istennek, hogy mindezeket az eseményeket úgy ismerhetjük meg, hogy tudjuk: Jézus Krisztusban Isten új szövetséget kötött az emberiséggel. Vele szövetségre lépek! – ezt nekünk már Jézus mondja, akiben Isten egészen közel jött hozzánk.

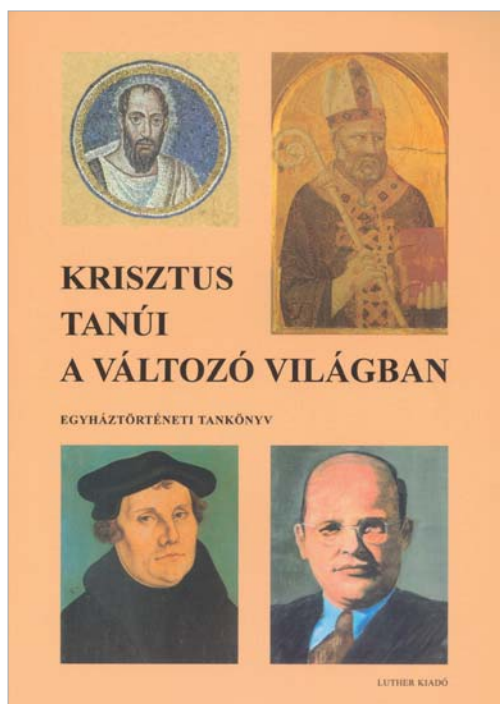
(A *Veled szövetségre lépek című hittankönyv a korábban használt Ószövetségi hittankönyvet helyettesítő tankönyv.*)

- **Hittankönyv:** A4, 96 oldal, ragasztókötött, ~~780 Ft~~ helyett 702 Ft
- Olvasókönyv:** A4, 128 oldal, ragasztókötött, ~~620 Ft~~ helyett 558 Ft
- Tanári kézikönyv:** letölthető PDF formátumban a www.lutherkiado.hu/tanarikiado oldalról.

Sárkányné Horváth Erzsébet,
Trajtlerné Koppányi Ágnes

Krisztus tanúi a változó világban

Hittankönyv 12–14 évesek (VII–VIII. évf.) számára

A tankönyv kiemelkedő egyháztörténeti személyiségek életén és munkásságán keresztül a keresztény egyház kétezer éves küzdelmeibe ad betekintést. Az olvasmányok középpontjában – bár *emberekről szólnak* – Jézus Krisztus alakja áll. *E személyek bemutatásánál a fő szempont az, hogy miként munkálkodott rajtuk keresztül Krisztus, és miként teljesítettek koruk kihívásai között a tőle kapott megbízatást, az evangélium hirdetését.*

A bemutatott személyek különböző történelmi korokban éltek. A tankönyv egységét az az alapgondolat adja, amelyet a címlapon ábrázolt személyek – Pál apostol, Augustinus, Luther és Bonhoeffer – vallottak. Ez a teológiai gondolat pedig a következő: hit által, kegyelemből váltattunk meg Krisztus által.

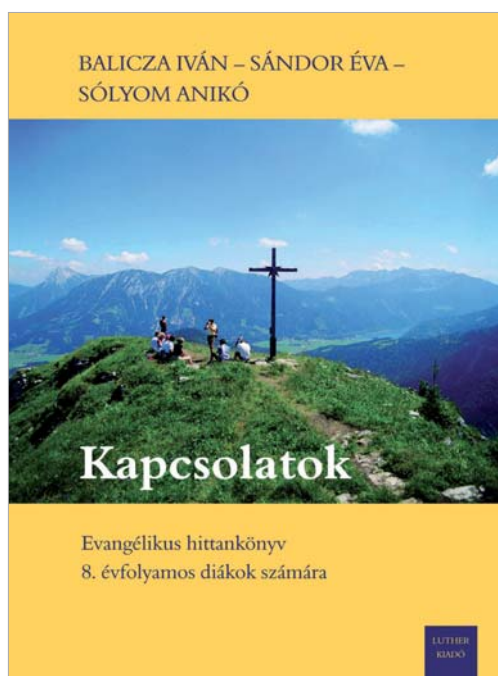
A kötet anyaga válogatásra ad lehetőséget. Az egyháztörténeti személyiségeket bemutató fejezetek mellett bevezető, összefoglaló, kitekintő egységeket is tartalmaz, amelyek segíthetik a tanulóknak az egyháztörténet egészében való tájékozódását. A tankönyv nemcsak az iskolai oktatásban, hanem a gyülekezeti hittan- és bibliáórákon, valamint a szeretetvendégségeken is használható. Sokoldalú alkalmazásához a hozzá tartozó tanári kézikönyv gazdag forrásanyaga, önálló és csoportos munkára, számonkérésre alkalmas feladatgyűjteménye is nagy segítséget nyújt.

- A4, 188 oldal, ragasztókötött, ~~900 Ft~~ helyett 810 Ft
- Tanári kézikönyv:** A4, 268 oldal, ragasztókötött, 2400 Ft

Balicza Iván, Sándor Éva, Sólyom Anikó

Kapcsolatok

Hittankönyv 13–14 évesek (VIII. évf.) számára

A *Kapcsolatok* cím arra utal, hogy életünket nem elvonultan, egy lakatlan szigeten rendezzük be, hanem minden rezdülésünket kapcsolatokban éljük meg. Kapcsolatban élünk önmagunkkal, egymással és a világgal. Mindezeket pedig áthatja az Istennel való kapcsolat, hiszen hitünk nem életidegen, nem elméleti kereszténység, hanem út, amin járhatunk, erőforrás, amire támaszkodhatunk, és mindent átfogó szeretet, amely értelmet ad az életünknek.

A könyv témái:

Az ember – Az ember Isten teremtménye; Az emberi méltóság és az ember feladata; Bűn a világban

Kapcsolatban önmagunkkal – Helyes önismeret; Értékeink; A személyiség kibontakozása; Önmagunk és mások megítélése; Kísértések; A lelkiismeret; Bűn, büntetés, megbocsátás

Kapcsolatban embertársainkkal – Családi közösség; Barátság, baráti közösség, Az ellenség és a megbocsátás ereje; Férfi és nő kapcsolata; Házasság; Válás; Magány és kirekesztettség

Kapcsolatban a természettel és a társadalommal – Az ember és a természet; Az emberi társadalom; Hazánk és nemzetünk; Munka és hivatás; Gazdagság és szegénység; A társadalom kiközösítettjei; Ünnepeink; Válás és világnézet

Kapcsolatban Istennel – Imádság; Gyónás; Szentségek – a keresztség és az úrvacsora; Istentisztelet; Egyház és gyülekezet; Keresztény felekezetek; Szenvedés, halál; A feltámadás reménye

A Szentháromság egy igaz Istenről – Az Istenről szóló tanítás; A Jézus Krisztusról szóló tanítás; A Szentlélekről szóló tanítás

- B5, 105 oldal, ragasztókötött, ~~490 Ft~~ helyett 441 Ft
- Tanári kézikönyv:** B5, 96 oldal, ragasztókötött, képmelléklettel, 980 Ft

„Közelebb...” sorozat

A „Közelebb...” olyan, öt tagból álló füzet-sorozat, amely a 15–17 éves korosztályt szólítja meg elsősorban, hiszen alapvetően gimnáziumaink 9–10. évfolyamos tananyagához készült.

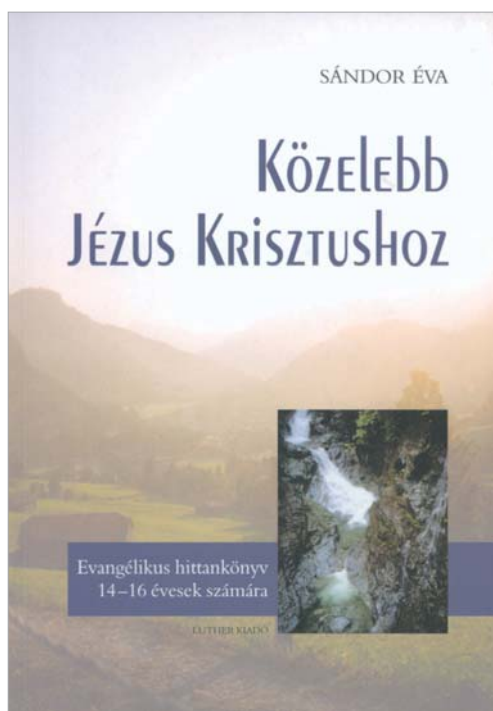
Az öt füzet öt olyan tantervi témát dolgoz fel, amely a négy- és nyolcosztályos gimnáziumban eltérő felépítéssel, de tematikájában nagyrészt egymást átfedve fordul elő. A „Közelebb...” sorozat füzetei arra vállalkoznak, hogy egyrészt kielégítsék mindkét iskolatípus tankönyvigényét, másrészt segítsék az egyházi iskolán kívüli oktatást is. Ajánljuk füzeteket gyülekezeti ifjúsági és bibliáórákhoz, illetve a konfirmációs vagy a felnőttoktatáshoz is.

Sándor Éva

Közelebb Jézus Krisztushoz

Hittankönyv 14–16 évesek (IX–X. évf.) számára

A nyolcosztályos gimnáziumok 10. osztályos és a négyosztályos gimnáziumok 9. osztályos

tananyaga részben fedi egymást. Mindkettő tartalmazza a *Jézus, akit Krisztusnak vallunk* fejezetet. A *Közelebb Jézus Krisztushoz* című tankönyv a kétféle tananyagot két színnel jelöli: a négyosztályos gimnáziumokra vonatkozó alaptananyag fekete színnel, a nyolcosztályos tagozatra vonatkozó további tananyag pedig bordó színnel található mind a tankönyvben, mind pedig a tanári kézikönyvben.

A tankönyv zöld keretben elhelyezett szövegi gondolatindító imádságokat vagy meditációkat tartalmaznak. Használhatjuk őket órakezdetkor meditációként vagy egyszerűen illusztrációként. A kötet másik fontos jellemzője, hogy minden fejezet végén egy-egy vers, imádság vagy meditáció olvasható. Ezek elhangozhatnak a tanórán, de a tanulók elvashatják házi feladatként is.

A tanári kézikönyvben nagyon sok szépirodalmi utalás található. (Ezek az idézetek megtalálhatók a tanári kézikönyv végén lévő *Szemelvényekben*.) Minden hittanárt arra bátorítunk, hogy éljen a tankönyv és a tanári kézikönyv által felkínált képzőművészeti és szépirodalmi lehetőségekkel, s használja azokat akár az óra kezdeténél, akár a befejezésénél.

A négyosztályos tagozaton fontos a tanulók gyülekezeti hátterének felmérése. Erre a tanterv két tanórát ír elő. E bevezető rész érdekességé tételehez nyújt segítséget az 1. fejezetben található játékgyűjtemény.

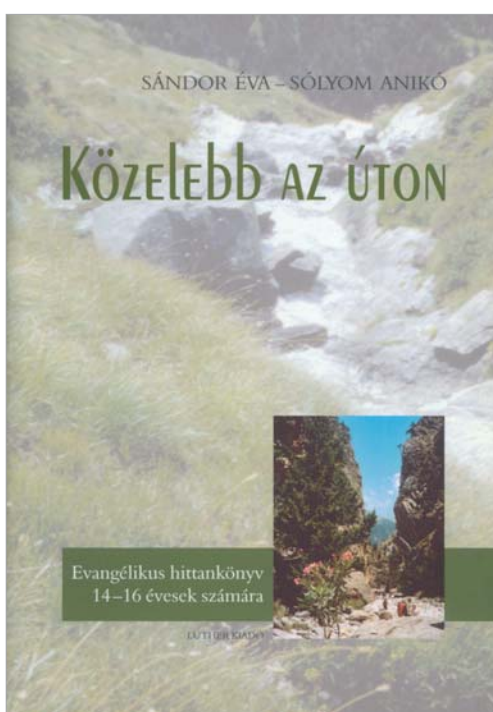
A tanári kézikönyv bizonyos leckékkel kapcsolatban részletesen kidolgozott játékokat, ötleteket tartalmaz. Mindenkit arra biztatunk, hogy próbálja ki és fejlessze tovább a tanári kézikönyvben található drámapedagógiai ötleteket és szituációkat. S ne felejtjük el: a legnagyobb öröm, ha megengedjük, hogy diákjaink megtapasztalják az evangélium valóságát.

- A4, 80 oldal, ragasztókötött, 620 Ft helyett 558 Ft
- Tanári kézikönyv:** A4, 96 oldal, ragasztókötött, 1390 Ft

Sándor Éva, Sólyom Anikó

Közelebb az úton

Hittankönyv 14–16 évesek (IX–X. évf.) számára

Sorozatunk igen sokoldalúan felhasználható tagja a *Közelebb az úton* című füzet. Tematikus megközelítése miatt jól alkalmazható az iskolai oktatáson kívül is.

A tantervben szereplő *Útravaló* témakörök feladata mind a négy-, mind a nyolcosztályos gimnáziumban az új, eddig nem tárgyalt evangéliumi történetek feldolgozása, illetve az újszövetségi levelek témáival való ismerkedés. A beszélgetések kiindulópontját az újszövetségi levelek témái, nem pedig általános etikai vagy dogmatikai kérdések határozzák meg. (Ez utóbbiak tárgyalása a 8. és 12. évfolyam anyaga.)

A nyolcosztályos gimnáziumokban ebből az anyagból csak néhány téma fér bele a rendelkezésre álló körülbelül nyolcórás keretbe. Itt az *Újszövetség* könyveinek alapos megismerésekor van mód a páli levelek tematikus feldolgozására. Ekkor a válogatás szempontja elsősorban az legyen, hogy a téma segítse a páli levelek megismerését. (A választást megkönnyíti a tanterv is.)

Ebben a füzetben is használjuk a négy- és nyolcosztályos gimnázium anyagát megkülönböztető színváltást: az evangéliumi történetek legnagyobb részének feldolgozása a nyolcosztályosok számára nagyrészt már ismerős, így csak a négyosztályosok esetében tanítandó új anyagként. (Ezeket a részeket zöld színnel jelöltük.) Természetesen a nyolcosztályos csoportokban egy-egy téma sokkal gyorsabban feldolgozható, hiszen az ismert történetre már csak utalnunk kell.

Sok téma fordul elő valamilyen formában a nyolcadikos tantervben, vagy tér vissza majd a 12. évfolyamon, ezért az egyes kérdéseket nem szükséges minden szempontból végig-elemezni.

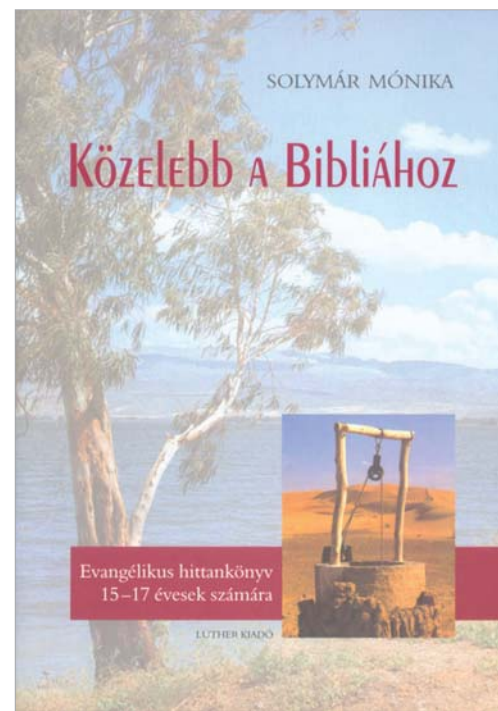
A könyvben gyakran használt módszer a beszélgetés. A tanulóknak meg kell ismerniük, szokniuk ezt az egészen egyszerű formát, hiszen az oktatásban sajnos egyre kevesebbszer van lehetőségük arra, hogy szabadon véleményt mondjanak bizonyos kérdésekről. Meg kell tanulniuk a beszélgetés kulturált formáját is. Alapelvünk lehet, hogy nincs rossz vélemény, legfeljebb nem értünk egyet vele, és vitatkozunk a kérdéssel. Főleg az anyag elején figyeljünk tudatosan ezekre a dolgokra, és segítsük a tanulókat. Tapasztalatunk szerint a diákok nagyon szeretnek beszélgetni, és hálásak, hogy őszintén elmondhatják azt, amit gondolnak.

- A4, 44 oldal, irkafűzött, 350 Ft helyett 315 Ft
- Tanári kézikönyv:** A4, 52 oldal, irkafűzött, 690 Ft

Solymár Mónika

Közelebb a Bibliához

Hittankönyv 15–17 évesek (X–XI. évf.) számára

Miért fontos könyv a Biblia? Milyen kapcsolata van Istennel? Honnan van a Bibliának erősítő, bátorító, vigasztaló, reményt adó hatása? Ki az, aki helyesen magyarázza az Írásokat? Mivel szólít meg a Biblián keresztül bennünket Isten? Hogyan szólítanak meg, és mit akarnak mondani egy több ezer éves könyv betűi nekünk, mai embereknek? Miből állapítható meg, hogy nem értjük félre az üzenetét? Hogyan keletkezett a Szentírás? Isten mennyiben és milyen formában „szerzője” e könyvnek? Kik és hogyan írták le először a szövegeit, és

hogyan maradtak fenn ezek? Hatással vannak-e a fordítások az eredeti tartalomra?

E kérdésekről való együtt gondolkodásra, a Szentírással kapcsolatos ismeretek bővítésére hív a *Közelebb a Bibliához* hittankönyv és a hozzá kapcsolódó tanári kézikönyv. A tankönyv elsődleges célja, hogy formálja a fiatalok Biblia-szemléletét, Szentíráshoz való hozzáállását. Bibliái és irodalmi szemelvények, képzőművészeti alkotások, felismert hitvallások, emberek élettapasztalatai, a Bibliával kapcsolatos ismereteink és ezek együttes mondanivalója gondolkodtathatja el a tanulókat arról, hogy mit jelent a keresztyén emberek, az egyház és saját maguk számára a Szentírás és az abban megfogalmazott üzenet. A tananyagot kiegészíti, illusztrálja, és sokszor tovább gondolkodásra hív a tankönyvben szereplő színes képanyag. Az anyagrészek feldolgozását az előzetes tapasztalatokra, ismeretekre rákérdező, az anyagot a kérdező kifejtés módszerével kísérő és továbbvivő, elgondolkodtató vagy az átadott ismereteket visszakérdező feladatok segítik.

A hittankönyv anyaga mind a négy-, mind a nyolcosztályos gimnáziumi tantervben szerepel (a 9., illetve a 10. évfolyamon). A témák azonban nemcsak iskolai, hittanórai keretek között dolgozhatók fel: előkerülhetnek ifjúsági alkalmakon, bibliaórákon vagy a felnőttoktatásban is a Bibliával foglalkozó sorozatok részeként. Természetesen a módszereket ezekben az esetekben az alkalmaknak megfelelően kell megválasztani.

■ A4, 48 oldal, irkafűzőt, ~~420 Ft~~ helyett 378 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 52 oldal, irkafűzőt, 960 Ft

Sólyom Anikó

Közelebb az Újszövetséghez

Hittankönyv 16–17 évesek (XI. évf.) számára

Az *Újszövetség* könyveit tárgyaló anyag rész a nyolcosztályos gimnáziumok tanterve szerint követi a *Jézus, akit Krisztusnak vallunk* című témát. Ekkor már az evangéliumi történetek alaposabb ismeretére számíthatunk tanulóinknál: hallottak a Biblia keletkezéséről, egyháztörténetből a 7. évfolyamon az apostoli korról is foglalkoztak, de még nem tanultak a levelekről. Ezeket az előzményeket figyelembe véve készült az újszövetségi könyveket tárgyaló anyag rész.

Tanítványaink többsége nagyon nehezen vehető rá arra, hogy örömmel végigolvassa az evangéliumokat vagy az újszövetségi iratokat. Ha pedig kényszerből futják végig a szöveget, akkor nehezen veszik észre a szépségét, nehezen szólítja meg őket egy-egy gondolat. Ezért a figyelmüket megragadva és irányítva egy-egy kijelölt szakaszt érdemes elolvasatni velük. (Ebben segít a könyvek feldolgozásához készült sok feladat is.) A cél az, hogy a diákok végigjárják, bebarangolják az iratok jellegzetes részleteit. Természetesen mindemellett ösztönözzük őket arra, hogy a könyveket teljes egészében is olvassák el, de ne tegyék kötelezővé.

A füzetben található feladatok szerves részei az elsajátítandó anyagok: nemcsak elmélyítik azt, hanem a tankönyvi szöveghez képest gyakran többletinformációt hordoznak.

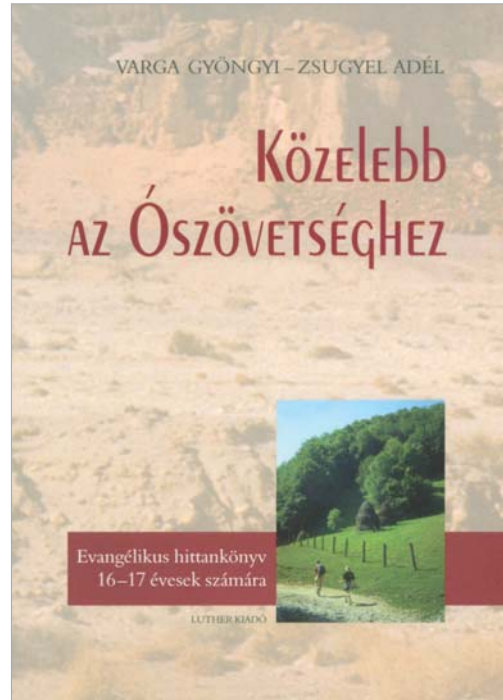
Tudatosítsuk diákjainkban is, hogy így készüljenek a számonkérésekre.

■ A4, 40 oldal, irkafűzőt, ~~390 Ft~~ helyett 351 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 36 oldal, irkafűzőt, 550 Ft

Varga Gyöngyi, Zsugyel Adél

Közelebb az Ószövetséghez

Hittankönyv 16–17 évesek (XI. évf.) számára
A tankönyvsorozat *Közelebb az Ószövetséghez* című része elsősorban olyan tanulócsoporthoz készült, amelyek még nem sok előzetes ismerettel rendelkeznek az *Ótestamentum* könyveiről és koráról. A kötet ugyanakkor nem csupán a történetek pusztá ismertetésére vállalkozik.

A 16–17 éves korosztályra jellemző, hogy a diákok már nem – vagy nem szívesen – sajátítanak el olyan ismereteket, amelyekkel nem tudnak belülről azonosulni, vagy amelyeket nem tudnak közelről megvizsgálni. Ám tanulásra motiválja őket az, ha megérzik, hogy az ismeretek a hétköznapijukkal, a bennük élő kérdésekkel, a jelennel és a rájuk váró jövővel kapcsolatba hozhatók. A múlt értékeinek pusztán önmagukért való megbecsülése életkoruknál fogva már nem és még nem várható el tőlük. Ugyanakkor ebben az életkorban van utoljára lehetőségük arra, hogy szervezett feltételek között, kortárs csoportban és tanári segítséggel megismerkedjenek a régi korokból származó kincsekkel, így az *Ószövetséggel* is.

Ezt a látszólagos feszültséget két szerkesztési elvvel kísérli meg feloldani a könyv. Egyrészt a főszövegben megtalálhatók mindazok az ismeretek, amelyek elősegítik az otthoni tanulást, az összefüggések megértését. Ugyanakkor az az idő, amelyet korábban a tankönyv hiánya miatt jegyzetelésre, diktálásra fordítottunk az órákon, most felszabadulhat más jellegű, de éppúgy a tananyaghoz kötött elfoglaltságokra. Ezek nem másrendűek, hanem arra való, hogy a tanulás személyesebb legyen, a tanulók világával látható kapcsolatba kerüljön. Ezt szolgálja a tankönyvi feladatok és képek jelentős része. A feladatok a lecke témájával kapcsolatban gyakran rákérdeznek a tanulók véleményére. Az osztályban jelen lévő különböző vélemények lehetővé teszik az egymástól való tanulást, továbbá differenciáltabbá válhat a csoport vitakultúrája és igazságfelfogása is.

A bibliai történeteknek az olvasók életével való összekapcsolása egyébként sem idegen a szövegek szándékától, ebben a korosztályban viszont megkerülhetetlen. Ezen az úton válhatnak élővé a szövegek és szereplőik, s a múlt és a jelen találkozása nemcsak a diákokat, hanem a tanárokat is új felismerésekhez vezetheti.

A kötetben vannak olyan feladatok is, amelyek a verbális tanulás határain túlra merészkednek. Talán szokatlan, hogy képalakításra és -elemzésre is lehetőséget kínálnak a tankönyv feladatai. S bár nem minden csoport végez szívesen ilyen jellegű feladatokat, biztosan elnyeri majd az evangéliumi gimnáziumaink rajz- és művészeti tagozatos osztályaiban tanulóik tetszését.

A könyv használatát segítik az egyértelmű tipográfiai megoldások: a lap szélén található piktogramok, a feladatok bordó kurzív betűk-

kel történő szedése, illetve a kiegészítő anyag szélső hasábján való elhelyezése. A tanárok ezenkívül segítséget, gondolatindító impulzusokat, módszertani útmutatást és feladatmegoldásokat is találnak a tanári kézikönyvben. Mind a diákok, mind a tanárt magas követelmények elé állítja a *Közelebb az Ószövetséghez* című tankönyv, de a ráfordított idő és energia remélhetőleg megtérül, amikor a régi történetek elevénnyé válnak a jelenben, és útítársainkká szegődnek a jövő felé vezető úton.

■ A4, 148 oldal, ragasztókötött, ~~980 Ft~~ helyett 882 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 124 oldal, ragasztókötött, 1350 Ft

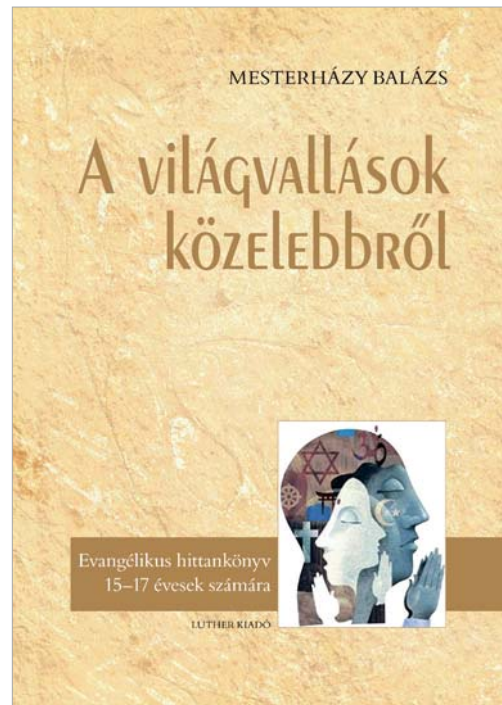
Mesterházy Balázs

A világvallások közelebről

Hittankönyv 17–18 évesek (XII. évf.) számára

„Sokkal együtt valom azt, hogy a világban azért hallunk olyan sok vallási ellentétet, mert hatalmas deficitünk van a világ különböző vallásairól való ismereteink terén, és megragadunk a hamis »abszolút igénynek«, és nem vagyunk hajlandóak meglátni mindenkiben Isten gyermekét. Az a reményem tehát, hogy ez a tankönyv is segíthet abban, hogy az ismereteink által teljesebb képünk legyen a világunkról, azokról a vallásokról, amelyek oly sokat jelentenek emberek millióinak, függetlenül attól, hogy melyik földrészen születtek. Így nehezen mondanám egy napi öt imát fejelmezeten elmondó muzulmánra, hogy pogány, de ugyanezt a szót nehezen használnám egy áldozatot rendszeresen bemutató hindura is, pedig Jézust egyikük sem vallja (legalábbis szájja!) Urának.

Korunk – vallási szempontból – talán egyik legnagyobb veszélye az elvilágiasodás mellett a szinkretizmus térhódítása. Diákjaink által ismert sztárok, médiaszereplők felvesznek egy-egy vallást – vagy annak egy-egy gondolatát –, mellyel a rájuk bízott fiatalok is szimpatizálnak vagy azonosulni tudnak; fontos megtanítanunk őket reflektálni ezekre is. Méghozzá úgy, hogy közben tudatosuljon bennük, hogy ezek a kiemelt gondolatok, elvek, tanok egy-egy vallás gondolkodásmódjába, kultúrkörébe, keletkezésének történeti körébe hogyan illeszkednek bele.

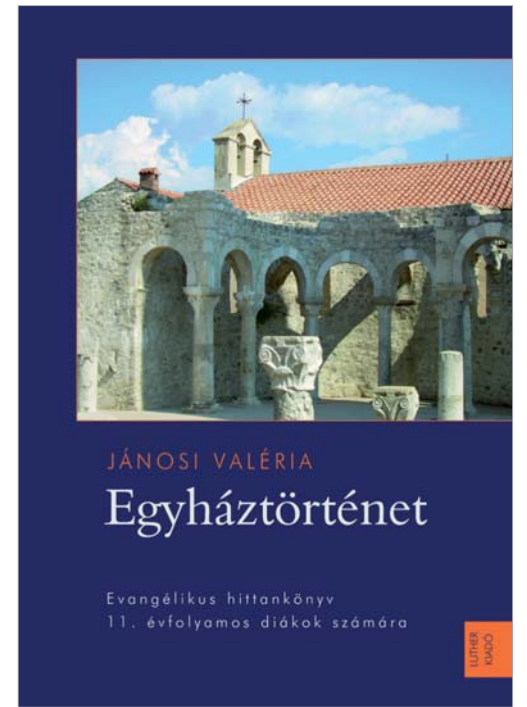
Ennek a tankönyvnek a célja elsősorban az, hogy a különféle ismert, nagy vallásokról, vallási koncepciókról szóló ismereteket nyújtson a diákok számára. Így remélem, hogy a gondolkodás, az ismeret segíti a hívő fiatalokat azon az úton, amelyen reflektálniuk kell az őket érő hatásokra. Ha ebben segítséget nyújt nekik, és közben még a saját keresztyén hitükhöz is közelebb viszi őket, akkor hiszem, hogy nem volt haszontalan ezzel foglalkozni. Velem ugyanis ez történt Indiában. Még sokkal közelebb kerültem Jézushoz, még természetesebben tudom megélni keresztyénségemet és istenhitemet.” (Részlet a tanári kézikönyv előszavából)

■ A4, 100 oldal, ragasztókötött, ~~880 Ft~~ helyett 792 Ft
Tanári kézikönyv: letölthető PDF formátumban a www.lutherkiado.hu/tanarkezikonyv oldalról.

Jánosi Valéria

Egyháztörténet

Hittankönyv 16–17 évesek (XI. évf.) számára

Az egyház Isten szándéka szerint jött létre, Jézus az, aki Szentlelke és igéje által hívja egybe és gyűjti össze nemzedékről nemzedékre azokat az embereket, akik benne bíznak. Egyszerre szent és profán ez a történelem, hiszen maga az élő Isten munkálkodik egyházában és egyháza által, ám bűnös emberek végzik jól-rosszul a rájuk bízott munkát. Jézus ezt mondja főpapi imájában: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.” (Jn 17,15) Az egyház története szorosan összefonódik a világ történetével, annak eseményei nélkül nehezen értelmezhető. Tény, hogy az egyház sokszor és sokféleképpen vétkezett Ura akarata ellen, múltja nem mindig fényes, ám az mégis Isten népének története. Ahhoz, hogy a magunk szerepét, feladatát, egyházunk jelenlegi helyzetét megértsük, jó, ha ismerjük a múltat. Ennek ismeretében alkalomadtán talán védeni is tudjuk egyházunkat az egyre gyakoribb vádakkal szemben.

A tankönyv természetesen időrendben halad, fejezetekre, órákra lebontva a megtanulandókat. A főszöveg közben színes keretbe foglalva érdekességeket, kiegészítő anyagokat olvashatnak a diákok. A lap szélén képek találhatóak, érdemes megnézni alaposan egy-egy arcot, mert az sok mindent elárul az emberi jellemről. A főszöveg mellett idézetek olvashatók az alatt korban élt szerzőktől. Néha nehéz megbirkózni a korabeli nyelvezettel, ám megéri a fáradságot, hiszen mégiscsak ők az elsődleges szemtanúk, mi csak értelmezzük a történeteket.

■ A4, 260 oldal, ragasztókötött, ~~1550 Ft~~ helyett 1395 Ft

Béres Tamás, Kodácsy-Simon Eszter, Réz-Nagy Zoltán

Közelebb az Élethez

Hittankönyv 17–18 évesek (XII. évf.) számára

A 12. évfolyamnak szóló hittankönyvvel olyan lelki és szellemi sétára hívjuk az Olvasót, ame-

lyen nemcsak újabb ismereteket szerezhet, hanem tanítványi élete is formálódhat. Sétánk során a poros, zajos utcáról betérünk egy jól esően hűvös templom falai közé, ahol a rendezési tárgyak és szimbólumok vezetnek el a legfontosabb kérdésekhez: Honnan jövünk és hová tartunk? Milyen felszereléssel vághatunk neki a világ alaposabb felfedezésének? Van-e értelme az istenkeresésnek; hogyan fogadjuk Isten emberkeresésének hívét? Szabadok vagyunk-e erkölcsi döntéseinkben? Milyen kapcsolatban áll a hit az értelemmel, a jelen a jövővel, a bűn a megbocsátással, Isten az emberrel? Mit tehetünk egyénileg és közösségben a világért és a holnapért? Kérdéseink megválaszolásában a kereszténység kimerítetlenül gazdag tanítása és hagyománya lesz segítségünkre, és ezekre saját belátásunkkal, felelősségünkkel, osztálytársaink, tanárunk társaságában keresünk majd válaszokat.

■ B5, 260 oldal, ragasztókötet, ~~880 Ft~~ helyett 792 Ft

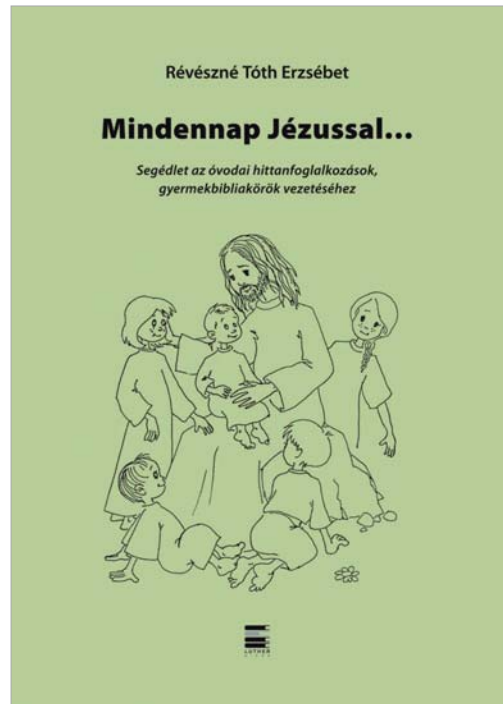
Tanári kézikönyv: letölthető PDF formátumban a www.lutherkiado.hu/tanarkezikonv oldalról.

Hittankönyvek óvodásoknak

Révészné Tóth Erzsébet

Mindennap Jézussal...

Segédlet az óvodai hittanfoglalkozások, gyermekbibliakörök vezetéséhez

„Ez a kiadvány a Magyarországi Evangélikus Egyház óvodáiban dolgozó és világi óvodákban hitoktatást végző pedagógusoknak, lelkészeknek, gyülekezeti munkatársaknak kíván szakmai segítséget adni. A mintegy két évtizedes egyházi óvodavezetői, illetve hitoktatási gyakorlatom és az evangélikus egyházban végzett óvodai szakértői munkám tapasztalata segített abban, hogy ezeket a segédanyagokat szeretettel és segítő szándékkal mindenki számára közreadjam. A könyv megírását a közel két évtizedes munka során összegyűlt egyházi óvodai anyag és a mindennapi tapasztalatok összessége alapozta meg. Ajánlom ezt a kiadványt mindenkinek, aki az óvodáskorú gyermekek között végez szolgáltatást, aki nekik a Szentírás történeteinek segítségével, a kicsik életkori szintjének megfelelően szeretné Isten üzenetét elmondani, akinek fontos, hogy a gyermekek megismerjék az Úr Jézus Krisztus személyét. Természetesen az ajánlott lehetőségek mellett mindenki a saját elképzelése szerint, a felkínált segédanyagot kiegészítve szervezheti a hittanfoglalkozásokat. Ugyanakkor az egyes óvodák egyházi, illetve teológiai meghatározottsága, felszereltsége, az adott körülmények, az adott helyzet, esetleges időbeli korlátok (például egy-egy világi óvodában) befolyásolják a hittanfoglalkozások levezetését. A történetek feldolgozásakor számíthatunk a hitoktatók kreativitására is. Két kötetet adunk ki. Az egyik a foglalkozások vázlatait és az ajánlásokat tartalmazza, melyben megfogalmazzuk a tanítási, nevelési célokat, egy mintafoglalkozást is mellékelve. A bibliai történetekhez kapcsolódó megjegyzések a gyermekek lelki nevelését, lelkigondozását segíthetik. A másik kötetben a zenei, irodalmi, vizuális ajánlásokat és egyéb segéd-

anyagokat, bibliai történetek dramatizált változatát, illetve a gyermekmunkában már kipróbált és jól használható kiadványok gyűjteményét adjuk közre. Természetesen mindenki számára adott a lehetőség, hogy az általa eddig használt, bevált segédanyagot alkalmazva vegyen újabb ötleteket ezekből a könyvekből!”

■ A4, 220 oldal, ragasztókötet, ~~1990 Ft~~ helyett 1791 Ft

Révészné Tóth Erzsébet

Az óvodai hitoktatáshoz ajánlott segédanyagok gyűjteménye

„Kiadványunkban a *Mindennap Jézussal...* – *Segédlet az óvodai hittanfoglalkozások, gyermekbibliakörök vezetéséhez* című kötethez tartozó kiegészítő anyagokat adjuk közre. Ez a gyűrés mappa nemcsak a keresztyén nevelést segítő óvodai kézikönyvek felsorolását tartalmazza, hanem tematikus csoportosításban megtalálhatjuk azokat az evangélikus óvodák-tól beérkezett feldolgozási javaslatokat, anyagokat is, melyek egyedi megközelítésben mutatják be a gyermekek között végzett hitoktatási tevékenységeket. A bibliai foglalkozások mintavázlatai mellett szerepelnek az egyházi ünnepekhez kapcsolható óvodai foglalkozások, gyermek-istentiszteleti alkalmak rövid vázlatjai is.

Ez a kiadvány korántsem teljes, hanem az eddig beérkezett anyagokból összeállított, kiinduló gyűjtemény. Szándékaink szerint a jövőben *Az óvodai hitoktatáshoz ajánlott segédanyagok gyűjteménye* tovább gazdagodhat, és évente újabb értékes ötletek, vázlatok, énekek stb. tárháza lehet mindannyiunk örömére.

Nagyon sok áldott gyülekezeti, óvodai alkalmáról, foglalkozásról tudunk, amelyeken értékes elképzelések, ötletek váltak valóra az elmúlt időkben. Reméljük, hogy a szerkesztőhöz folyamatosan eljuttatott anyagok a továbbiakban is közkinccsé válhatnak, és segíthetik majd a *Mindennap Jézussal...* kötet használatát az óvodai hitoktatásban.”

■ 260 x 320 mm, gyűrés mappában, ~~1720 Ft~~ helyett 1548 Ft

Révészné Tóth Erzsébet (szerk.)

Bibliai kifestő

Ószövetségi történetek: Teremtéstörténet – Az özönvíz története – A bábéli torony – Dávid és Góliát – Dániel története – Sámuel története – Jónás története – Mózes története

Újszövetségi történetek: Krisztus születése – Jézus imádkozni tanít – Jézus és a gyerekek – A kenyércsoda – Zákeus története – A jó

pásztor története – A vak Bartimeus története – Jairus lánya – A feltámadás – A magvető példázata

József története: József, a kedvenc – József álmai – József eladja testvérei – József Egyiptomban börtönbe kerül – József álmodat fejt meg a börtönben – József megfejt a fáraó álmát – József testvérei Egyiptomban – Újra Egyiptomban: Benjámin, kibékülés

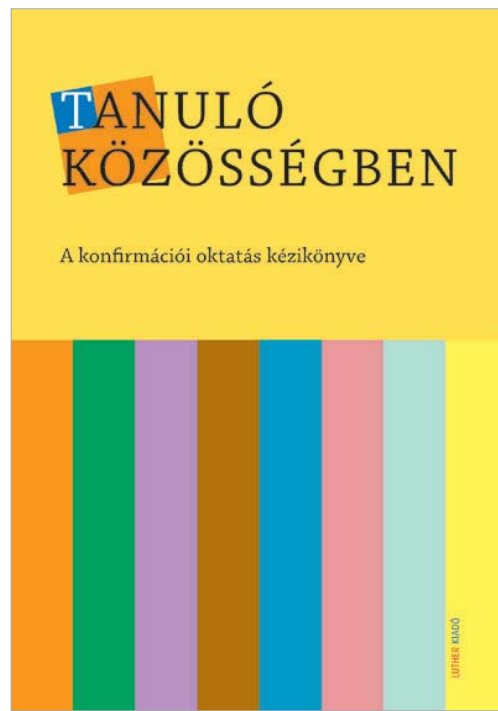
■ 35 oldal, 295 x 210 mm, irkafüzött, ~~750 Ft~~ helyett 675 Ft

Konfirmáció

Tanuló közösségben

A konfirmációi oktatás kézikönyve

A konfirmációi oktatáshoz kapunk kézbe gazdag módszertani segítséget a *Tanuló közösségben* című „tanári kézikönyvben”. A könyv bőséges municiót kínál, hogy a legsajátosabb pedagógiai és gyülekezeti helyzetekben is megtaláljuk a megfelelő segédanyagot.

A nyolc témaegység sokrétű feldolgozását összeállító munkacsoport tagjai tapasztalt gyülekezeti lelkészek, katekéták, akik az úgynevezett „nehéz kérdéseket” sem kerültek megcéljuk nem kevesebb, mint kétségeiket, kérdéseiket őszintén megfogalmazó, hitükért bátran megharcoló, tudatos, elkötelezett és felelős, nagykorú keresztyén fiatalok oktatása és nevelése. Mindehhez igen gazdag és korszerű illusztrációs anyagot is kínál a könyv: irodalmi szemelvényektől kezdve a fiatalok-

hoz közel álló zenei és videoanyagokig, amelyek részben az interneten is elérhetőek.

A 21. század új pedagógiai felismeréseit és lehetőségeit bölcsen alkalmazó, korunk kihívásaira őszinte választ kereső kötet hosszú évek kemény csapatmunkájának gyümölcse. Ajándékozza az egyház Úra a tanítás és a tanulás Lelkét mindazoknak, akik e könyv segítségével készülnek a konfirmációi tanításra és tanulásra! Reménységünk, hogy minél többen vallják majd felszabadult örömmel az apostollal együtt: Tudom, kinek hiszek!

■ A4, 231 oldal, kemény fedelel, 3300 Ft

Luther Márton

Kis káté

■ A6, 68 oldal, kartonált, ~~250 Ft~~ helyett 225 Ft

Egyéb

Hitoktatási napló

■ 270 Ft

Hitoktatási bizonyítvány

■ 55 Ft

Kiadványaink megrendelhetők a Luther Kiadótól:

1085 Budapest, Üllői út 24.

Fax: 1/486-1229

E-mail: kiado@lutheran.hu

Megvásárolhatók a kiadó könyvesboltjában

– Budapest VIII. ker., Üllői út 24.;

Nyitva tartás:
hétfőtől péntekig 9 és 17 óra között

Kaphatók internetes könyvesboltunkban is:

www.lutherkiado.hu

Megrendelőlap

Könyv címe (külön jelölendő, ha tanári kézikönyv)	példány

Megrendelő neve, címe:

Dátum:

aláírás

Hol az út vége?

Egy szombat délután váratlanul megkondukt a harang.

– Mi történt? Meghalt valaki? Miért nem szolt be hozzánk a harangozó? – néztünk egymásra férjessel.

Aztán hirtelen berohant egy fiatalasszony, aki épp a templomot takarította.

– Jaj, jaj, tisztelendő úr! Hirtelen meghalt a Gyuri! Egy fél órája még semmi baja nem volt...

– Melyik Gyuri? – kérdezte János. Hamarosan kiderült, hogy egy kedves kis hittanosom nagypapája. Értelmes, jóindulatú, szolgálatra kész ember volt.

Temetés után az özvegyet vasárnaponként kedves szavakkal hívtam bibliaóráinkra. Csodáltam az Úr velem való törődését, hogy soha nem érezhettem iránta neheztlést azért, mert büszke volt és visszautasított, pedig ez a hívás tizenöt-tizenhat vasárnap megismétlődött – egyelőre hiába.

Adventbe érkezünk, mikor belépett a parókia nagyszobájába. Közben jó néhányan megérkeztek már a bibliaórára. Elébe siettem, őszinte örömmel fogadtam. Máig is hűséges igazhallgató...

Meglepődünk, amikor bevallotta, hogy miért jött mégis, annak ellenére, hogy szilárdan elhatározta, távol marad. A temetés után egy idő múlva a kijelölt textus a *Jelenések könyvének* 20,11–15. szakasza volt. Férjem a prédikációban az „...és könyvek nyitattak ki” szavakat úgy magyarázta, hogy minden, amit tettünk, mondtunk, gondoltunk, rögzítve van, akár jó, akár rossz. Meg is erősítette a *Prédikátor könyve* 12,16 versével: „...minden cselekedetet az Isten ítéletre előhoz, minden titkos dologgal, akár jó, akár gonosz.” (Károli-fordítás) Aztán beszélt az Élet könyvéről, Megváltónk történetéről, aki magára vette bűneink büntetését. És arról, hogy aki ezt hittel elfogadja, bűneit megbánva életét neki adja, annak nevét Jézus Krisztus az Élet könyvébe írja már itt – örökre.

Az özvegy haragra lobbanna sietett haza azzal a gondolattal, hogy ilyen nincs is a Bibliában! Miket beszél ez a pap? Na, ő most ellenőrizi! Otthon kikereszte a textust, figyelmesen elolvasta, aztán feljajdult:

– Óh, mégis igaz! Itt van! De... de akkor hol van a Gyuri? És erről eddig miért nem prédikáltak a papok?

Istenem! Hol van a férjem? Elmegyek! Ezekről a dolgokról többet kell megtudnom!

Különös, hogy ugyanezekben a percekben keresztkomaasszonya is hasonló kérdéseket tett fel magában. Elolvasta ő is a textust, elhatározta ő is, hogy többet tud meg – hátha ezek a papék tudják a választ?!

Aztán Isten Lelke hittel ajándékozta meg a kérdést feltevőket, majd munkába vitte őket. Őszinte alázattal, komolysággal elkötelezték magukat az Úrnak.

Ennek hamar híre ment. Egyszer, számunkra is váratlanul, egy evangélizáció végén az özvegy felállt, és elmondta, hogy büszkesége, rátartisága, kemény kritikája ismert itt mindenki előtt, de most a jelenlétüktől, sőt a falu minden lakójától bocsánatot kér, mert az Úr Jézusért Isten megbocsátott neki, és őt boldoggá tette Jézus esküje, amely érvényes mindenkire: „*Bizony, bizony, mondom néktek: aki hallja az én ígémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe.*” (Jn 5,24)

■ KLUCSIK VERONIKA

Kértem az Úrtól egy csokor friss virágot, de helyette csak egy tüskés kaktuszt adott. Kértem az Urat, küldjön néhány gyönyörű pillangót, de helyette csak undorító hernyókat kaptam. Ijedt, csalódott és vigasztalhatatlan voltam. De néhány nap múlva váratlanul a kaktusz elkezdett virágozni, a ronda hernyókból pedig gyönyörű pillangók lettek, amelyek a tavaszi szélben repkedtek. Isten útja a legjobb út.

Chun-Ming Kaónak, a Tajvani Presbiteriánus Egyház lelkészének börtönből írt imája

HETI ÚTRAVALÓ

„Boldog az a nemzet, amelynek Isten az Úr, az a nép, amelyet örökségül választott.” (Zsolt 33,12)

Szentháromság ünnepe után a 10. héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi – Jeruzsálem Kr. u. 70 augusztusában

bekövetkezett pusztulására emlékeztetve – figyelmeztetnek: ismerjük fel, amit Isten Krisztusban tett értünk; aki az ő el nem múló irgalmának tanúja e világban! Mert „Jézus Krisztusban van a mi [örök!] váltságunk az ő vére által: a bűnök bocsánata az ő kegyelmének gazdagsága szerint.” (Ef 1,7; LK) Jézus azért siratta meg Jeruzsálemet, mert népe nem ismerte fel őbenne a Messiást, az egyetlen, „*békességre vezető utat.*” Azért következik be a pusztulás, „*mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét.*” Mégis megtisztítja ezt a templomot, hogy az „*imádság háza legyen.*” (Lk 19,42.44.46) És mi „az Úr házába örömmel megyünk” (GyLK 755), tudván, hogy akiket Isten elhívott, azokat meg is igazította! Pál azt tudta, hogy „*nem a testi származás szerinti utódok az Isten gyermekei, hanem az ígéret gyermekei számítanak az ő utódaiknak.*” Isten szuverén Úr, s ő szabad kegyelméből, kiválasztó szeretete által cselekszik: „*Ezért tehát nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.*” (Róm 9,8.16) A hit is az ő ingyen kegyelmi ajándéka, mely által megigazulunk öelőtte: ez az ő népe boldogságának oka. „*Az Isten nem vetette el az ő népét, amelyet eleve kiválasztott.*” Sőt Izráel elesése üdvösség a pogányoknak (Pál érvelését lásd Róm 11,1–12). Jézus előre kijelentette a templomról, hogy „*nem marad kő kövön, amit le ne rombolnának,*” és a városról, hogy „*pogányok tapossák Jeruzsálemet.*” (Lk 21,6.24) Beteljesedik, amit Isten megíratott prófétái által: „*Egy eljövendő fejedelem népe pedig elpusztítja a várost és a szentélyt.*” (Dán 9,26) A samáriai asszony látta, hogy Jézus próféta, és tudta, „*hogy eljön a Messiás, akit Krisztusnak neveznek.*” Ő nem hagyja az asszonyt bizonytalanságban: „*Én vagyok az, aki veled beszélek.*” Mi is higgyünk a „Vagyoknak”: „*Az Isten Lélek, és akik imádják őt, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk.*” (Jn 4,24–26) A pogányok apostola ezt mondta népe sorsáról: „*Hiszen ha te (...) a természet rendje ellenére beoltattál a szelíd olajfába, akkor azok a természetes ágak mennyivel inkább be fogják oltatni saját olajfájukba!*” (Róm 11,24) Jézus – tudva elutasítása következményét – utolsó útján mondta: „*...ne engem sirassatok, hanem magatokat és gyermekeiteket sirassatok; mert jönnek majd olyan napok...*” (Lk 23,28.29) Ám akik befogadták Jézust, azoknak Luther üzeni: „*Szenvedése nem arra való, hogy siránkozzunk rajta. Urunk azt akarja, hogy örvendező hálával és hitvalló magasztalással köszönjük meg kegyelmét, hiszen benne megnyertük bűneink bocsánatát, és Isten gyermekei lettünk.*” Már Mózes megmondta népének: „*Ha (...) végül megtérsz Istenedhez, az Úrhoz, és hallgatsz a szavára (...), nem hagy cserben, és nem hagy elpusztulni.*” (5Móz 4,30–31) „Krisztus népe Isten nagy csodája. / Védi, áldja, / És nem hagyja magára.” (EÉ 269,1)

■ GARAI ANDRÁS

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Egy kórházi látogatás igazi öröme

Egy nyolcvannyolc éves kedves hívó testvérünk éveken át szolgált gyülekezetünkben közösségi összejöveteleinken. Sokan épültek lelkileg biztonyságtételei által. Gyakran keresték fel vágyakozó testvérek lelki tanácsért. Találkozásuk mindig közös imádsággal fejeződött be. Testvérünk időnként gyülekezeti bibliaórákat is tartott, széles körű bibliaismerete sokak számára jelentett áldást. Akkor volt igazán boldog, ha szolgálhatott.

Az idő azonban felette is eljárt. Egészségi állapota egyre romlott, ereje lassan fogyatkozott, a közösségi együttlétek ritkultak, míg nem a szomszéd községbeli idősök otthonába került gondozásra. Ott is kereste a szolgálat lehetőségét, hirdette Jézus Krisztus értünk hozott áldozatát, a bűntől való megváltás örömét. Nem mindig hallgatták meg, ő azonban töretlen lelkesedéssel hirdette a bűntől való szabadulás örömét saját életével kapcsolatban. Szívesen és örömmel tett biztonyságot megtéréséről. Volt, aki meghallgatta.

Ereje egyre fogyott, és emlékező-képessége is romlott. Nehezen tudta felidézni egykori lelki testvéreinek alakját, és a naponta olvasott igék is

hamar eltűntek emlékezetéből. Ez nagyon elszomorította. Azért imádkozott, hogy meg tudja őrizni a kapott ígéket. Ebben a őt látogató lelki testvérek segítettek.

Súlyosbodó betegsége miatt kórházba került. Elhatároztuk, meglátogatjuk, hogy beszélgessünk vele. Leányával együtt mentünk el a megyei kórházba. Az ágyán feküdt. Ahogy meglátott bennünket, mosolyra derült az arca. Kérdezgetni kezdtük. Betegségéről alig ejtett szót, egyre csak azon panaszkodott, hogy sok mindenre nem emlékszik már. Megkérdeztem, megismert-e bennünket. „Igen – válaszolta örömmel –, már régóta vártalak benneteket.”

Érdeklődöttünk lelkiállapota iránt is. Szomorúan mondta, hogy a legnagyobb fájdalom nem a betegsége, hanem az, hogy a csendességei alkalmával kapott igék hamar eltűnnek emlékezetéből. Egyszerűen mindent elfelejt. „Valóban mindent?” – kérdeztem. A kérdés felvillanyozta, és ujjongó örömmel válaszolta: „Egyet nem.” Nagyon érdekelt bennünket, hogy mi lehet az, ami mégis megmaradt szívében, emlékezetében. Sugárzó arccal, mennyei boldogsággal, szinte megállás nélkül mondta el pontosan

azt az ígét, amelyet hatvan évvel ezelőtt, megtérése idején kapott, és azóta őriz szívében. Naponta könyörög Istenhez, hogy ez örökké maradjon meg szívében és emlékezetében: „*...nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk.*” (ApCsel 4,12; Károli-fordítás)

Hálát adtunk Istennek, hogy súlyos betegsége ellenére a legfontosabb ígét nem engedte elfelejteni testvérünknek; ez számára az örök boldogságot jelenti. A gondos orvosi ellátás és ez a lelki nyugalom elfeledtette vele, hogy tulajdonképpen súlyos beteg, mert szívében ott őrzí a megtartó isteni erőt és békességet.

Milyen jó lenne, ha minden beteg szívében ott lehetne ez a boldog biztonyosság, hogy Jézus Krisztus által örök váltságuk s a mennyekben elkészített helyük van! Kérjük a mi Urunkat, munkálkodjék betegeink szívében, hogy ezt megtapasztalhassák!

Hálát adtunk megváltó Urunknak nagy kegyelméért, hogy beteg testvérünk a kórházi ágyán is szívében őrizheti a megváltás örömét.

■ SZENCZI LÁSZLÓ

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Székicsér

Egyike azoknak a madárfajoknak, amelyek hazai állománya sajnos fokozatosan csökken. A 19. század vége felé még a Dunántúlon, a Dinnyés közelében lévő szikeseken is költött, ma csak az Alföldön fészkel, és a párok száma egyre fogy. Felmérések szerint legfeljebb ötven-hatvan pár él Magyarországon, pedig korábban, a 20. század első felében csupán a Hortobágyon fészkelők számát öt-száz párra becsülték.

A székicsér vonuló madár, Afrikában, az Egyenlítőtől délre eső tájakon telel, és onnan áprilisban érkezik vissza Magyarországra. Élénk, gyors mozgású, táplálékát részben a talajon futkosva, illetve a levegőben szerzi. A fűben sáskákat, szöcskéket, bogarakat zsákmányol, röptében szúnyogokat, szitakötőket, repülő bogarakat fog. Gyorsan és ügyesen repül, ilyenkor jól látni villás farkát.

Hangját különösen nehéz visszaadni, pedig ha ember közeledik a telep felé, elég sűrűn hallatja. *Chernel István*, korának kitűnő ornitológusa *Magyarország madarai* című, 1899-ben megjelent nagy munkájában „pirrijé” hangzásának írja le. Magam legutóbb májusban a Kis-

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

területen gyakran árvaganéjon (tehénlepényen) kotlanak. Ha birkanyáj közeledik, a fészken ülő madár nem repül fel, hiszen akkor a juhok akaratlanul is széttaposnák a tojásokat. Ehelyett hátat fordít a közeledő nyáknak, és szárnyait ütemesen emelgetve látni engedi fehér háttollait. A közeledő birkák látják a folyamatos fekete-fehér jelzést, és szépen kettéválnak, majd a madár mögött újra összezárnak.

A fiókák fészekhagyók, felszáradásuk után a közelben fűcsomók tövében, talajmélyedésekben rejtőznek el,

RAJZ: BUDAI TIBOR

kunságban találkoztam székicsérrel, és rövidebb „prrit” hangra emlékezem.

Néhány éve, amikor még Apajpusztán is volt egy kis telepük, néha egészen közelről csodálhattam meg fekete csíkkal határolt „partedlijüket” és gyors, kecses mozgásukat.

A székicsér, amely korábban a szikesek jellemző madara volt, ma főként az agrárterületeken fészkel. Majdnem mindig több pár van együtt. Három tojásukat kis talajmélyedésbe, az odahúzott néhány növényi szárra rakják, de a marhák járta

ahol szüleik etetik őket. Egy hónapos koruktól tudnak repülni, és augusztusban már elindulnak Afrika felé.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések:

1. Milyen színűek a tojások?
2. Előfordul egy másik székicsérfaj is hazánkban?
3. Hol él még székicsér Európában?

*Válaszok: 1. agyvásgársárgás vagy hamu-
fehér-félszisztegeten.
szita alapon foltosok: 2. igen, a ritka
székicsér: 3. például az*

▶ Döntsetek el, hogy a következő állítások igazak vagy hamisak!

1. Az emberek a Babel tornyát az Ararát hegyen építették.
[] igaz [] hamis
2. Mózes a parancsolatokat papirusztekerceken kapta meg az Úrtól.
[] igaz [] hamis
3. Jónás három nap és három éjjel utazott a cet gyomrában.
[] igaz [] hamis
4. Pál eredeti neve Simon volt.
[] igaz [] hamis
5. Lea Ráhel nővére volt.
[] igaz [] hamis

Igaz vagy hamis?

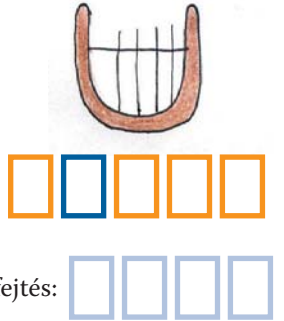
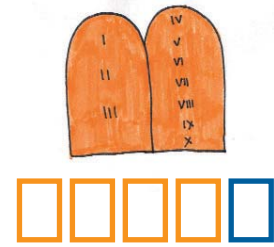
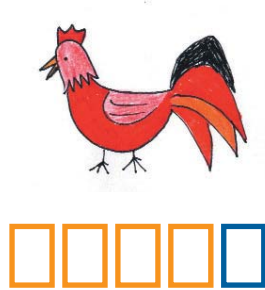
6. Az egyiptomi szabadulás után a nép a Jordánon kelt át száraz lábbal.
[] igaz [] hamis
7. Péter püünkösi beszéde után háromezren keresztelekettek meg.
[] igaz [] hamis
8. Júdás helyett Mátyást választották meg tizenkettedik tanítványnak.
[] igaz [] hamis
9. Dávid Saul király páncéljában győzte le Góliátot.
[] igaz [] hamis
10. Elizeust hollók etették a pusztában.
[] igaz [] hamis
11. Sámsonnak a hajában volt az ereje.
[] igaz [] hamis

12. Ruth az anyját kísérte el Betlehembe.
[] igaz [] hamis
13. Bartimeus vak volt.
[] igaz [] hamis
14. Máté orvosként dolgozott, mielőtt Jézus elhívta őt.
[] igaz [] hamis

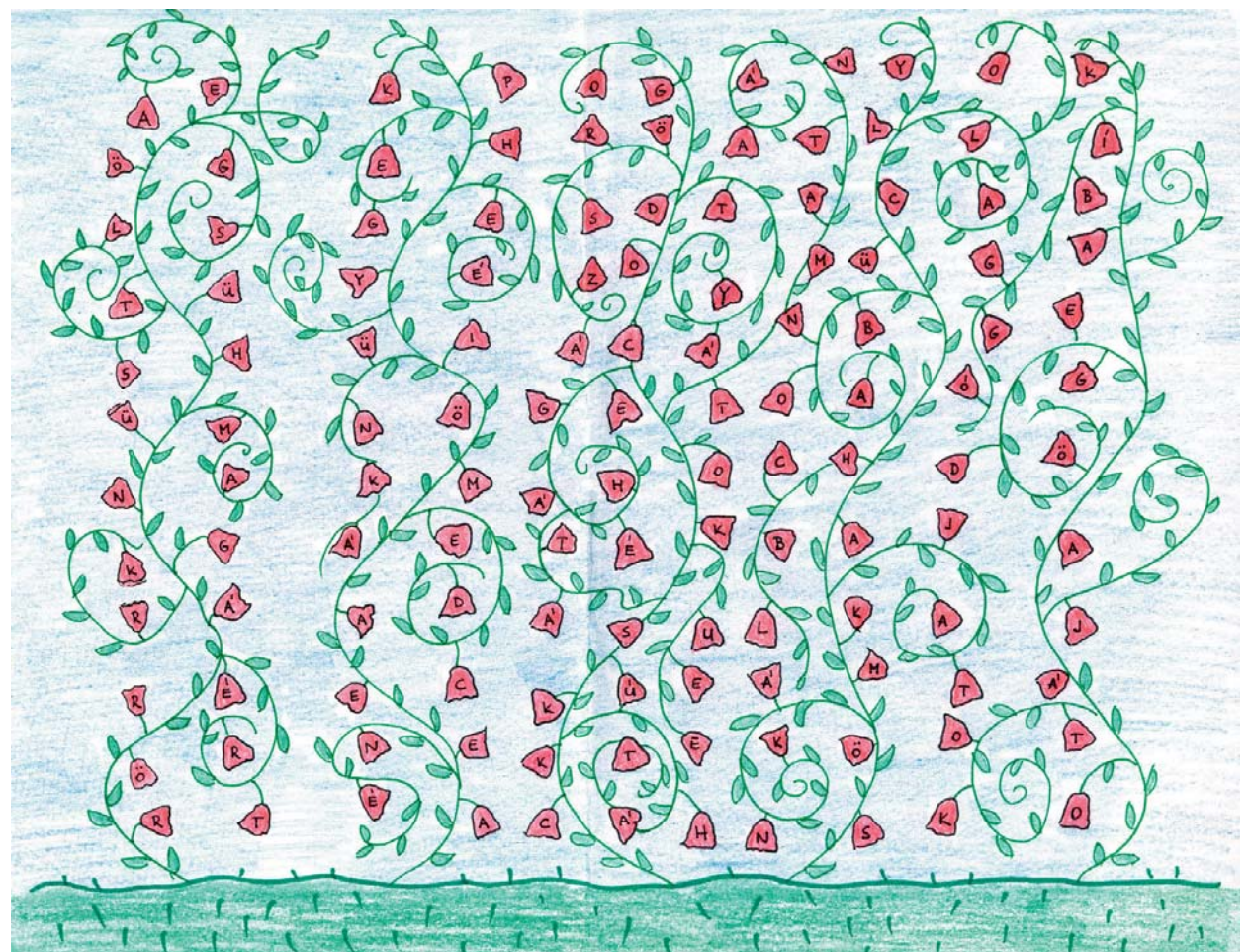
*Megfejtések: 1 – hamis: Sineat földjén egy
völgységben építettek; 2 – hamis: kőtábla-
kon kapta meg; 3 – igaz; 4 – hamis: Saul
volt az eredeti neve; 5 – igaz; 6 – hamis:
a Vörös-tenger vált ketté előtük; 7 –
igaz; 8 – igaz; 9 – hamis: levele a párn-
cell, mert nagy és nehéz volt neki; 10 –
igaz; 11 – hamis: Illést etették a hollók; 12 –
hamis: az anyósával ment; 13 –
igaz; 14 – hamis: vámszedő volt.*

Névkereső

A képen látható tárgyak egy-egy bibliai személyhez köthetők. Kik ők? Írjátok be a neveiket a négyzetekbe, majd a kék négyzetekbe került betűkből olvassátok össze a megfejtést!

Megfejtés: [] [] [] [] []

„Ne aggódjatok!”

Az alábbi jézusi idézet Máté evangéliumának 6. fejezetében a 31. és 34. versek között olvasható. A hiányzó szavakat a rózsabokorban találjátok, ha a betűket függőleges vagy vízszintes irányban olvassátok össze. Írjátok be őket a megfelelő helyekre!

„Ne aggódjatok tehát, és ne mondjátok: Mit? – vagy: Mit igyunk? – vagy: Mit magunkra? Mindezt a kérdezzetitek; a ti mennyei pedig tudja, hogy szükségetek van minderre. De keressétek először az ő és igazságát, és ezek is mind megadatnak
Ne tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik: elég minden napnak a maga

Újra munkatársképzés a KIE-ben

Bizonyára vannak még, akik emlékeznek a Magyarországi Keresztény Ifjúsági Egyesület (KIE) sok évfolyamot megélt, az ifjúsági munkatársképzést szol-

társképzése is megszűnt. Egyre több szervezet foglalkozott a képzéssel, nem gondolva arra, hogy ezzel egymás elől is elszívják a levegőt. A KIE kör-

ni, csoportdinamikai ismereteket. A missziói parancsra fókuszálva egy egész nap jutott a bibliáismeretre. Reggeli elcsendesedés és esti áhítat utá-

gáló időszak kiadványára, a „Vezess!”-re. E lap annak idején valós igényt próbált meg kielégíteni, nevezetesen a keresztény ifjúságvezető- és munkatársképzést látta el anyaggal, ötletekkel. Az újság a KIE-ben elindult és igen hamar több évfolyamos kurzussá fejlődött munkatársképzésből nőtt ki, segítve azokat, akik folyamatosan a keresztény ifjúsági munkában szorgoskodtak. Aztán a lap – az anyagi háttér hiánya miatt – megszűnt. Ha időnként kezembe kerül egy-egy példány, mindig összeszorul a szívem, mert tartalmas volt, igény is volt rá. Olyan kiadvány volt, amely értéket teremtett.

Időközben a KIE munka-

nyékén viszont egyre hangsúlyosabban fogalmazódott meg újra az igény saját munkatársképzés beindítására. Az úgynevezett „kiés” képzések sajátossága volt a hangsúlyozott bibliáismeret, kiegészítve a kor igényeinek megfelelő szakirányokkal és módszerekkel, illetve játékosággal és vidámsággal.

Ennek lehettek tanúi azok, akik beneveztek a KIE megújult munkatársképzésére, melyre július 26. és 31. között Balatonyörökon, a Sóvárbán került sor. Az összesen mintegy húsz résztvevő és előadó meglehetősen „hajtós” napirend szerint sajátított el pedagógiai, önismereti, módszertani

imaközösség keretezte a napokat. De teret kapott az önálló kezdeményezés is. A hűvös, csepergős idő miatt senki sem sajnálta, hogy a Balatonban most inkább csak az ablakon át lehetett gyönyörködni.

Egy próbálkozásnak voltak tanúi azok, akik Békéscsabáról, Hódmezővásárhelyről, Győrből, Kiskőrösről, Balatonyörökonról és Budapestről egy hétre beköltöztek a Sóvárbába. Igen intenzív kurzus volt ez, felmerülő az igényeket, a lehetőségeket. Remélhetőleg a jó hírverést majd követi a folytatás: újra lesz munkatársképzés a KIE-ben!

■ LUPTÁK GYÖRGY

Protestáns összefogás az afrikai éhezőkért

► Folytatás az 1. oldalról

A gyors és hatékony segítségnyújtás szándéka vezette az evangélikus és a református egyházat, amikor úgy döntött, hogy csatlakozik a MÖSZ által indított összefogáshoz.

„Egyesíteni kell az energiáinkat, hogy szeretettel, hittel és erővel tudjunk segíteni a rászorulóknak” – fogalmazott a Magyarországi Református Egyház képviselőjében felszólaló Pál Sándor. Mint elmond-

orvoscsoportjukkal egyéni akciókat is terveznek.

A Magyarországi Evangélikus Egyház közel háromszáz gyülekezetét kívánja mozgósítani – bátorítva őket a szenvedőkért való imádkozásra is –, a beérkező adományok célba juttatásával pedig a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet bízta meg – mondta el dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke. A Lutheránus Világszövetség (LVSZ) egyik alelnöki tisztét is betöltő püspök felhívta a fi-

ányzik 1,3 milliárd amerikai dollár a szerencsétlen, ártatlan emberek megmentéséhez, amikor ennek ötvenszerese, százszorosa is hamar összegyűlik, amikor a globális pénzügyi szektor megmentéséről van szó? Evangéliumi szempontból bátran állíthatom, hogy az Afrika szarván élő millió élelemhez való jogáért szenvedélyesen küzdő világ egészen új dimenziót nyitna a világ gazdasági működésében. Sőt a szükségét szenvedő felebarátra való figyelés által megnyíló új perspektívák ígéretes következményekkel járhatnak a jelenlegi pénzügyi válság megoldására nézve.”

A főtítkári levéllel összefüggésben Fabiny Tamás kiemelte: az adakozás nem a gazdagok privilégiuma, éppen ezért a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró régiók segítségnyújtására is számíthatnak. A magyarországi evangélikus hívek felajánlásait – mint Buda Annamária, az evangélikus egyház diakóniai szolgálatának vezetője ismertette – a 11707024-20347257 számú számlára várják.

■ V. J.

(A segélyakcióban való evangélikus részvételről bővebben lapunk következő számában olvashatnak.)

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

DIGITALSTAND
a mindig elérhető lappiac

Evangelikus Élet

Az Evangélikus Élet a legnagyobb határterületen elérhető hírportálunkkal – a Digitalstandon. Töltsd le azonnal!

Az evangélikus egyházak Fehér Györgyökéi adakozás a megmentésért. Munkatársakról és a megmentésért.

Az Evangélikus Élet mostantól már digitálisan is olvasható, előfizethető!

Válogasson a Digitalstand.hu kínálatából, ahol számos napilap, hetilap és magazin digitalizált változata megtalálható a nyomtatott lap áránál jelentősen olcsóbban!

Az első magyar fejlesztésű platformfüggetlen digitális újságos stand bármilyen számítógépen és táblagépen elérhető, így a nap 24 órájában bárhol megvásárolhatja, elolvashatja, vagy újra előveheti újságjait.

www.digitalstand.hu

Éhínség Afrika szarván

- Milliókat fenyeget az éhhalál a hatvan éve nem látott szárazság miatt.
- A Magyarországi Evangélikus Egyház Diakóniai Szolgálat gyűjtést szervez az etiópai testvérek megsegítésére.
- Az összefogást segíti a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet. Helyszínre küldött munkatársuk már megkezdte a segélyprogram előkészítését.

FOTO: REUTERS/THOMAS MUKOYA

Humanitárius katasztrófa Kelet-Afrikában

A Szomáliát, Etiópiát és Kenyát sújtó rendkívüli szárazság miatt a régióban súlyos ivóvíz- és élelmiszerhiány alakult ki, melynek következtében közel tízmillió ember került közvetlen életveszélybe. Mint minden ilyen csapásnál, itt is a gyerekek és a nők a leginkább kiszolgáltatottak és veszélyeztetettek. A Szomáliával határos országokban, a több százezer főt befogadó menekülttáborokban élők helyzete napról napra romlik.

Evangélikusok Etiópiáért

A szárazság miatt csak Etiópiában közel ötmillió ember nem jut megfelelő élelemhez és ivóvízhez. A helyzet súlyosságát jól mutatja, hogy az ország somáliai határához közeli, több mint százezer fős Dollo Ado menekülttáborába naponta közel kétezer újabb nélkülöző ember érkezik. A Magyarországi Evangélikus Egyház adakozásra kéri az evangélikus gyülekezeteket, hogy adományaikkal segítsenek nélkülöző etiópai testvéreiknek!

Etiópiában segít a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

Egyházunk diakóniai szolgálata a nemzetközi segélyezésben évtizedes tapasztalatokkal rendelkező Magyar Ökumenikus Segélyszervezetet bízta meg az adományok hatékony felhasználásával. A segélyszervezet munkatársa augusztus első napjaiban érkezett a helyszínre, ahol megkezdte egy, a rászorulókat élelem- és ivóvízellátását támogató segélyprogram előkészítését, valamint a Mekane Yesus evangélikus egyház legnagyobb gyülekezetében tolmácsolta a magyarországi evangélikusok segítő szándékát, és a vezetőkkel szoros együttműködésben állapodott meg.

Hová küldhetik az adományt?

Kérjük, adományait a Magyarországi Evangélikus Egyház 11707024-20347257 számú számlájára küldjék, a megjegyzés rovatba minden esetben tüntessék fel: Kelet-Afrika.

Minden áldozatkészséget köszönettel veszünk, amellyel Kelet-Afrika rászorulóit támogatják.

Ökumenikus
Segélyszervezet

